

POLSKA ZACHODNIA

Dziś 20 stron.
Dziś dodatek filmowy.

Dziś 20 stron.
Dziś dodatek literacki.

Dziennik poświęcony sprawom narodowym i społecznym na Kresach Zachodnich.

Rękopisów nie zwraca się.
Telefon redakcji nocnej 4-26
Konto P. K. O. 203551

Administracja: ul. Jagiellońska 5. — Redakcja: ul. Kopernika 14
Telefon 16-28. Katowice. Telefon 362.
Redaktor naczelny Edward Rumun.

Abonament miesięczny przez pocztę oraz w Administracji 3 zeta z doręczeniem w domu przez pocztę.

P. prof. Bartel otrzymał misję utworzenia nowego rządu.

Warszawa, 22. 12. (Pat.) Kancelaria cywilna P. Prezydenta Rzplitej komunikuje: P. Prezydent Rzplitej wystosował w dniu 21 bm. dwa pisma treści następującej:

Do Pana Prof. Dr. Kazimierza Bartla we Lwowie. Poruczam Panu misję utworzenia nowego Rządu:

Warszawa, dnia 21. 12. 1929 r.

Prezydent Rzplitej Polskiej
(—) Mościcki.

Do Pana Prezesa Rady Ministrów Dr. Kazimierza Świątalskiego.

Szanowny Panie Premierze!

Nie mogę się oprzeć chęci dania wyrazu wdzięczności mojej wobec Pana za całą działalność Pańską na stanowisku Prezesa Rady Ministrów. Szczególnie jestem zobowiązany Panu, że z takim zapałem się ślebie notrafił Pan dotychczas wtrwać w tak ciężkiej dla ślebie sytuacji podczas przedłożenia śle. nę. stęty. nrzeszenia. Potrafił Pan to uczynić, nie domuszając, aby przesilenie rządowe stało śle przesileniem wewnętrznym. Nieraz podczas tych trudnych dla mnie dni byłem myślą z Panem w całej głębi współczucia. Jednakże zmuszony jestem jeszcze prosić Pana, aby zechciał Pan ponosić ten trud dalej, nim nowy gabinet będzie utworzony.

Warszawa, 21. grudnia 1929 r.

Prezydent Rzplitej Polskiej
(—) Ignacy Mościcki.

Zyciorys p. Premiera Bartla.

P. Kazimierz Bartel urodził śle dnia 3 maja 1882 r. we Lwowie. Po ukończeniu szkoły powszechnej i rzemieślniczej i uzyskaniu świadectwa na majstra ślusarskiego, udał śle do Wiednia, gdzie w zakładach firm „Siemens i Halske” doskonalil śle w zawodzie mechanika precyzyjnego. Po powrocie do Lwowa pracował w laboratorium fizycznym politechniki Iwo śkiel, a jednocześnie jako samouk przygotował śle do matury gimnazjalnej, która otrzymał w gimnazjum realnym we Lwowie.

Wstąpił na politechnikę lwowską i w dziedzinie budowy maszyn, następnie studiował w Monachium u prof. Dohlemana, złożył egzamina magisterskie we Lwowie i objął początkowo docencturę, a w 1916 r. katedrę w politechnice lwowskiej.

Zarówno w czasie prac naukowych, przed wojną jak w czasie wojny brał czynny udział w budowaniu śle ruchu niepodległościowym w P. O. W., „Strzelcu”, orkanizacjach społecznych.

W 1918 r. wziął czynny udział w obronie Lwowa. Jeon zaszczyt nierzapomnianą jest obrona dworca kolejowego, który stanowił punkt decydujący o sytuacji.

Dnia 5 grudnia 1919 r. objął teke ministra kolei w gabinecie n. Skalskiego a po ustanowieniu dnia 9 czerwca 1920 r., wrócił na katedrę do Lwowa, a po wybuchu wojny stanął jako ochotnik do wojska w randze kapłana, przyczem objął wydział wojskowy kolei i zasłużył krzyżem „Virtuti Militari”.

W 1922 r., wszedł do sejmiku, gdzie dał śle poznać śle znakomity fachowiec i przez kom-

sił komunikacyjnej. W 1924 r. wstąpił z klubem „Wyzwolenia” i wszedł do klubu Prac., na czele którego stał aż do przewrotu majowego w 1926 r.

Dnia 19 maja tegoż roku objął teke promiera i min. komunikacji, które zatrudniał w gabinecie, nowoianym do życia przez Prezydenta Mościckiego w dniu 9 czerwca 1926 r.

Po rekonstrukcji kabnetu w dniu 2 października 1926 r. na czele którego stanął Marszałek Piłsudski, prof. Bartel objął wicepromiostwo i teke oświecenia, która przekazał następnie p. Dobruckiemu.

Dnia 27 czerwca 1928 r. po złożeniu prezesurabinetu przez Marszałka Piłsudskiego prof. Bartel został ponownie premierem.

50 rocznica kapłaństwa Papieża Piusa XI.

Rzvm, 22. 12. Wczoraj upłynęło 50 lat, gdy obecny Papież Pius XI odprawił śwa pierwszą Msze, św. w kościele św. Karola. Dzień wczorajszy był kulminacyjnym punktem roku jubileuszowego. O godzinie 9.30 Ojciec św. odprawił uroczystą Msze św., w której wzięli udział kardynałowie, dwór papieski, biskupi, prałaci obecni w Rzymie oraz korpus dyplomatyczny. W kościele św. Karola odbyła śle uroczysta Msza św. celebrowana przez kardynała Szustera, a św. biskupa Mediolanu. O 4-ej po południu w tym śwym kościele zostało odprawione uroczyste Te Deum oraz dokonano poświęcenia nowego ołtarza śbudowanego z okazji jubileuszu papieżego.

W miejscu urodzenia Papieża, w Deslo, koło Mediolanu — wzniesiono Jego popiersie.

Najstarsze i najlepsze w Polsce

KURSY SAMOCHODOWE
INŻ. KLEBER I STUDEHCKI

Królewska Huta, ul. Katowicka 19
i inż. Kleber, Sosnowiec, ul. Warszawska 22
Kursy zawodowe i dżentelmeńskie. Gruntowna i szybka nauka. Wykłady rano lub wieczorem. Nauka na nowych sześciocylin-drowych limuzynach ogrzewanych w zimie.

Wpłaty ratami. — Zapłaty codziennie.

Nacjonalści wycofali votum nieufności do Hilferdinga.

Berlin, 22. 12. (Pat.) Złożone przez frakcję niemiecko-narodową Reichstagu votum nieufności przeciwko ministrowi skarbu, zostało — jak donosi „Berliner Tageblatt” przez wnioskodawców niespodziewanie wycofane. Jak dotąd jedynie komisja wniesli przeciwko całemu gabinetowi votum nieufności.

Ostatnie nowości!

Rzeź na pustyni — Panalt Istrali
Katarzyna II. — K. Wallawski
Lenin — Ossendowski

„Siegiarnia Ludwika Fiszerz, Katowice

Poprzeczna 2. Tel. 10-71.

Najpiękniejszy upominek dla palaczy

We wszystkich koncesjonowanych miejscach sprzedaży wyrobów tytoniowych są do nabycia:

Kolekcje papierosowe
w wtyornem, drewnianem opakowaniu

kolekcja 100 sztuk papierosów za 18 złotych.
kolekcja 200 sztuk papierosów za 33 złote.

Mała Ententa grozi, iż nie podpisze planu Younga.

Paryż, 22 12. (AW.) Briand konferował wczoraj z posłem Czechosłowackim Osuckim i z węgierskim ministrem spraw zagranicznych. Posel Osucki oświadczył, że Czechosłowacja nie może wziąć na ślebie zobowiązania wpłacenia 37 rocznych rat w wysokości 11 milionów marek, o ile Węgry nie zmienia stanowiska, zajętego dotychczas w sprawie reparacji. W razie dalszego oporu

Węgier Mała Ententa nie podpisze planu Younga. Konferencja Brianda z węgierskim ministrem spraw zagranicznych nie wydała, jak donosi „Petit Parisien”, żadnego pozytywnego rezultatu, nimo, że Briand wskazywał na ogromną odpowiedzialność, jaką rząd węgierski bierze na ślebie, trwając w dalszym ciągu przy swoim stanowisku.

We wszystkich koncesjonowanych miejscach sprzedaży wyrobów tytoniowych jest do nabycia nowowprowadzony

Wyborowy gatunek cygar

„Excelsiores”

w cenie 60 groszy za sztukę w opakowaniu po 10 sztuk.

Wobec nowej misji P. Premjera Bartla.

Polska Agencja Telegraficzna przynosi urzędową wiadomość, że P. Prezydent: Rzeczypospolitej powierzył misję utworzenia nowego rządu b. premierowi P. Prof. Dr. Kazimierzowi Bartlowi. Faktem pod względem formalnym oznacza zakończenie ostatniego t. zw. przesilenia gabinetowego. Co zaś misja P. Prof. Bartla mówi w sensie rzeczowym, postaramy się pokrótce wyświetlić. P. Prof. Bartel, co przedewszystkiem trzeba przypomnieć, jest mężem zaufania Prezydenta Mościckiego i Marszałka Piłsudskiego. W zasadniczym więc systemie rządów, jak to mieliśmy prawo zapowiedzieć, nie zachodzi żadna zmiana. Przecież P. Prof. Bartel reprezentował ten system z małemi przerwami: niemal trzy lata, bo od maja 1926 r. do kwietnia 1929 r. Obecnie P. Prof. Bartel powraca do steru po okresie rządów gabinetu P. Dr. Świątalskiego, zwanego przez opozycję „rządem pułkowników”

Do zrozumienia obecnej misji P. Prof. Bartla zbliżymy się, gdy przypomnimy przebieg zakończony właśnie „przesilenia gabinetowego”.

„Przesilenie” to powstało na skutek „votum nieufności”, wyrażonego przez większość sejmową gabinetowi P. Dra Świątalskiego. Charakterystycznym następstwem dymisji poprzedniego gabinetu był szereg, znanych z opisów, konferencji, odbytych przez P. Prezydenta na Zamku z przedstawicielami Sejmu. W toku tych konferencji wyłonili się dwa ze wszech miar interesujące momenty. Pierwszym to było twierdzenie, że większość sejmowa „zdolna” do „obalenia” rządu, okazała się całkowicie niezdecydowana choćby do próby sreniecia no władze. Stwierdzili to w sposób rozbrajający sami przedstawiciele opozycji!... Drugim momentem, uławnionym na końcowej plenarnej konferencji na Zamku, były deklaracje przedstawicieli opozycji w sprawie rewizji Konstytucji. Deklaracje te, o dźwię, brzmiały, że Sejm gotów jest przystąpić do rewizji Konstytucji i gotów jest nad realizację tego dzieła współpracować z Rządem!...

Nie będziemy w tej chwili rozważać ostatecznej wartości tych deklaracji, ani też nie chcemy przesądzać owoce dających następstw wspomnianych, tak rewelacyjnych oświadczeń przedstawicieli opozycji, na których do niedawna wszelka wzmianka o konieczności rewizji Konstytucji działała jak czarowna płachta Niemannia w obliczu P. Prezydenta opozycja deklarowała swoją dobrą wolę i swoje dobre zamiary w stosunku do naczelnego dziś hasła: naprawy Konstytucji.

I oto teraz po „rządzie pułkowników” a więc tym rządzie, którego działalność s taktyka doprowadziła właśnie do wysunięcia na czoło zagadnienia naprawy Konstytucji, po rządzie, którego istnienie zmusiło właśnie opozycję do złożenia wspomnianych oficjalnych deklaracji powraca do steru Rządu ma, którego nikt posiadać nie może, że reprezentule dażności „zamachu stanu”, czy „amania kości”. Powraca do kierownictwa Rządu polityk, który dat tysiącnie do wody swej dobrej woli i swej niezwykłej wprost clemilowości w stosunku do Sejm. Jak się większość sejmowa od wdzieczyla za to ówczesnemu P. Premierowi Bartlowi, wiemy aż nadto dobrze, że wspomniemy choćby dozwólne i złośliwe oddanie pod Trybunał Stanu P. Czechowicza, Ministra Skarbu w gabinecie P. Bartla.

Przyszła potem jednak niedawno naczka w postaci „rządów pułkowników”, którą wyzwał do władzy sejmowe P. Premiera Bartla, zastanowiła i twardsza wymowe. Przyszła po niej wprawdzie „zemsta” opozycji w postaci „votum nieufności”, ale zabrzmiły równie owo, podkreślone już, znamienne deklaracje opozycjonistów na Zamku. Obecnie po tych deklaracjach będzie

miął Sejm do czynienia z Rządem meza stanu, w którego lojalność w stosunku do Sejmu i chęć współpracy z Sejmem opozycja, bez ściągnięcia na siebie ostatecznej kompromitacji, wątpić nie śmie i nie może.

Wyznaczenie więc przez czynniki decydujące w Państwie osoby P. Premiera Bartla oznacza maksimum dobrej wiary sfer naczelnych Rzeczypospolitej, oznacza niejako ponowną, zapewne ostatnią, próbę przekonania się, czy Sejm chce współpracy i czy zdolni jest do niej.

Kapitałnym i decydującym problemem w tej sprawie będzie postawiona na porządku dnia sprawa rewizji Konstytucji i sposób, w jaki Sejm przystąpi do rozważania i zatwierdzenia tego czołowe-

go, pierwszorzędego dla Państwa zagadnienia.

Misja P. Profesora Bartla, desygnowanego na Premiera oznacza, że Glowa Państwa w niewątpliwym porozumieniu z Marszałkiem Piłsudskim, daje Sejmowi sposobność rzetelnego wyrażenia się z uroczyście przyrzeczonych na Zamku wobec Dosłonego Reprezentanta Państwa. Od realizacji tych przyrzeczeń zależy los i imie tego Sejmu, zależy piękne pytanie, czy społeczeństwo doczeka się naprawy Konstytucji przy współudziale Sejmu.

Od wyniku zatwierdzenia tego podstawowego pytania zależy dalsze decyzje, ich wyraz i charakter.

E. R.

Wyrób fabryki Sarotti

Sejm uchwala zmianę regulaminu.

Czy nie pilniejsze jest zagadnienie zmiany Konstytucji?

Nowela do ustawy o wymiarze i porobrze podatku od nieruchomości.

Warszawa, 22. 12. (Pat.) Przy pierwszym punkcie porządku dziennego sobotniego posiedzenia Sejmu zabrał głos poseł Krzyżanowski (B. B.), który jako sprawozdawca komisji skarbowej referował nowelę do ustawy o wymiarze i porobrze podatku od nieruchomości w gminach miejskich, oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich. Ustawę przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Zmiany w regulaminie obrad sejmu.

Zkolei poseł Liebermann imieniem komisji regulaminowej i nietykalności poselskiej, referował wniosek w sprawie zmiany regulaminu obrad Sejmu. Mówca zaznaczył na wstępie, że wprawdzie wnioski te nie są wynikiem rewizji całego regulaminu, lecz według niego mają wartość trwałą, a gdy dokonana zostanie rewizja Konstytucji wówczas nastąpić musi siła rzeczy rewizja całego regulaminu.

O pierwszym czytaniu.

Następnie referent omówił ważniejsze zmiany a g. in. sprawie, kiedy zaczyna się czas trwania mandatu poselskiego, pominięta w dotychczasowym regulaminie, dalej zaznaczył, że proponuje się nowy art. 12 orzekający, że zamknięcie sesji sejmowej nie ma wpływu ani na skład władz sejmowych, ani skład komisji. Zasadniczą jest poprawka do art. 15, uniemożliwiająca odrzucenie projektów rządowych w pierwszym czytaniu bez odesłania do komisji. Mówca utrzymuje, że wypadki takie zdarzaly się w naszym Sejmie, ale sa one niewłaściwe gdyż rządowi przysługuje prawo inicjatywy ustawodawczej na równi z Sejmem. Niedopuszczalne więc wniosku rządowego do obrad komisji jest ograniczeniem prawa inicjatywy ustawodawczej Rządu. Następnie mówca omówił poprawkę dotyczącą odrzucenia przez Sejm poprawek Senatu. Dotąd było tak, że jeżeli nie znalazła się większość 11/20 za odrzuceniem poprawek Senatu, to

cała ustawa wskutek tego odpadła. Obecnie proponowana jest poprawka która głosi, że zmiany w projekcie, proponowane przez Senat sa przyjęte. Jeżeli nie zostaną w Sejmie odrzucone większością 11/20. Co się tyczy następujących poprawek, to mają one na celu usprawnienie aparatu sejmowego. Jeżeli chodził specjalnie o komisję budżetową, to Sejm może ustalić termin do zakończenia jej prac; jeżeli nie będzie dotrzymany, to marszałek może wnieść na plenum preliminarz budżetowy w przedłożeniu rządowemu i wyznaczyć sprawozdawcę.

Przedewszystkiem zmiana Konstytucji.

Posel Podolski (B. B.) podtrzymał obecne stanowisko B. B. W. R., zajęte na komisji zaznaczając, że pilniejsze dokonawale zmian regulaminu, choćby nawet słuszne, nie jest właściwe. Klub nie zgłasza przygotowanej przez siebie projektu nowego regulaminu Sejmu i Senatu, wychodząc z założenia że wpleper powinna nastąpić rewizja Konstytucji, a gruntowna zmiana regulaminu będzie musiała być dostosowana do nowego brzmienia Konstytucji. Jeżeli klub B. B. W. R. zgłasza trzy poprawki do wniosków większości, to czyni to tylko dlatego, że nie chciałby, aby regulamin wadliwy jeszcze w większym stopniu został pogorszony. Co się tyczy poprawek Klubu Narodowego o zamknięciu sesji, to klub ten nie wprowadza żadnego wniosku. Ponieważ jednak zżaniem klubu B. B. W. R. odpowiedni przepis powinien znaleźć się w Konstytucji, dlatego jest rzeczą przedewszystkiem wprowadzenie tych przepisów obecnie do regulaminu. Z tych względów B. B. W. R. sprzeciwiła się tej poprawce. Artykuł 80 a) sprawozda rzecz, której nie ma w żadnym parlamencie, mia nowiele możność uchwalenia przez plenum Sejmu budżetu bez przyzwotowania rzeczowego przez komisję budżetową. Ta sama poprawka przewiduje osobny regulamin dla komisji budżetowej. Tam więc będzie można umieścić prawo przepisu przeciwo sabotażowaniu jakiegokolwiek strony.

(Ciąg dalszy podamy w intrzejszym numerze.)

JKS
Januszowska Szkoła Samochodowa S. Stenrowskiego
 Katowice-Zalęże
 ulica Wołchowskiej 49
 Nowoczesny ulitwiony system nauczania. Do nauki jazdy samochody nowoczesne. Naukę rozpocząć można w dniu zapisania się. Informacje i zapisy codziennie.

- Świąteczne podągi dodatkowe.**
- Okreg. Dyrekcja Kolei Państwowych komunikuje: Z okazji Świąt Bożego Narodzenia kursować będą w tutejszym okregu dyrekcyjnym następujące podągi dodatkowe:
- W wtorek, dnia 24. grudnia 1929 roku:
 Pociąg nr. 835 II Katowice — Rybnik (Katowice odj. 13.45), pociąg nr. 1125 A Ruda — Skawina (Ruda odj. 14.03), pociąg nr. 1727 A Katowice — Bielsko (Katowice odj. 14.25), pociąg nr. 3613/14 Katowice — Siemianowice — Lubliniec (Katowice odj. 4.42), pociąg nr. 815 Katowice — Chybie — Wisła (Katowice odj. 15.40), pociąg nr. 1127 A Katowice — Oświęcim — Zakopane (Katowice odj. 15.54), pociąg nr. 848 Rybnik — Orzesze (Rybnik odj. 15.27), pociąg nr. 838 II Rybnik — Katowice (Katowice przyj. 17.30) pociąg nr. 1736 A Bielsko — Katowice (Katowice przyj. 20.57).
- W srode, dnia 25. grudnia 1929 roku:
 Pociąg nr. 1811 Katowice — Żywiec (Katowice odj. 5.15).
- W czwartek, dnia 26. grudnia 1929 r.:
 Pociąg nr. 1812 Żywiec — Katowice (Katowice przyj. 22.27), pociąg nr. 1727 A Katowice — Bielsko (Katowice odj. 14.25), pociąg nr. 1736 A Bielsko — Katowice (Katowice przyj. 20.57), pociąg nr. 1136 A Skawina — Ruda (Ruda przyj. 22.02), pociąg nr. 816 Wisła — Katowice (Katowice przyj. 23.35), pociąg nr. 849 Orzesze — Rybnik (Rybnik przyj. 15.27).
- W nocy z 26. na 27. grudnia poc. A Zakopane — Oświęcim — Katowice (Katowice przyj. 0.25).
- W piątek, dnia 27. grudnia 1929 roku:
 Pociąg nr. 3611/12 Lubliniec — Siemianowice — Katowice (Katowice przyj. 4.19).
- W sobote, dnia 28. grudnia 1929 roku:
 Pociąg nr. 1727 A Katowice — Bielsko (Katowice odjazd 14.25) pociąg nr. 1736 Bielsko — Katowice przyj. 20.57, pociąg nr. 3613/14 Katowice — Siemianowice — Lubliniec (Katowice odj. 4.42), pociąg nr. 1125 A Ruda Śl. — Skawina (Ruda odj. 14.03), pociąg nr. 1127 A Katowice — Oświęcim — Zakopane (Katowice odj. 15.54), pociąg nr. 815 Katowice — Chybie — Wisła (Katowice odj. 15.40), pociąg nr. 848 Rybnik — Orzesze (Rybnik odj. 15.27).
- W niedziale, dnia 29. grudnia 1929 roku:
 Pociąg nr. 1811 Katowice — Żywiec (Katowice odj. 5.15), poc. nr. 1812 Żywiec — Katowice (Katowice przyj. 22.27), pociąg nr. 1136 A Skawina — Ruda (Ruda przyj. 22.02) pociąg nr. 816 Wisła — Chybie — Katowice (Katowice przyj. 23.35), pociąg nr. 849 Orzesze — Rybnik (Rybnik przyj. 23.55). W nocy z 29. na 30. 12. pociąg nr. 1138 A Zakopane — Oświęcim — Katowice (Katowice przyj. 0.25).
- W poniedzialek, dnia 30. grudnia 1929 roku:
 Pociąg nr. 3611/12 Lubliniec — Siemianowice — Katowice (Katowice przyj. 4.19).
- W wtorek, dnia 31. grudnia 1929 r. jak we wtorek, dnia 24 grudnia 1929 r.
- W srode, dnia 1 stycznia 1930 r.
 Pociąg nr. 1727 A Katowice — Bielsko (Katowice odjazd 14.25), pociąg nr. 1756 A Bielsko — Katowice (Katowice przyj. 20.57), pociąg nr. 816 Wisła — Katowice (Katowice przyj. 23.35) Pociąg nr. 849 Orzesze — Rybnik (Rybnik przyj. 23.55), pociąg nr. 1811 Katowice — Żywiec (Katowice odjazd 5.15), pociąg nr. 1812 Żywiec — Katowice (Katow. przyj. 22.27), pociąg nr. 1136 A Skawina — Ruda (Ruda przyj. 22.02) w nocy z 1 na 2 stycznia pociąg nr. 1138 A Zakopane — Oświęcim — Katowice (Katowice przyj. 0.25).
- W czwartek, dnia 2 stycznia 1930 r.
 Pociąg nr. 3611/12 Lubliniec — Siemianowice — Katowice (Katowice przyj. 4.15).
- W sobote, dnia 4 stycznia 1930 r. jak we wtorek, dnia 24 grudnia 1929 r.
- W niedziale, dnia 5 stycznia 1930 r.
 Pociąg nr. 1811 Katowice — Żywiec (Katowice odj. 5.15).
- W poniedzialek, dnia 6 stycznia 1930 r. jak we wtorek, dnia 26 grudnia 1929 r.
- W wtorek, dnia 7 stycznia 1930 r.
 Pociąg nr. 3611/12 Lubliniec — Siemianowice — Katowice (Katowice przyj. 4.19).
- Oprócz tego uruchomione będą na szlaku Katowice — Ostrow Wlkp. pociągi dodatkowe, a to we wtorek 24 grudnia r. z Katowic do Ostrowa poc. dodatkowy w planie pociągu normalnego, poc. nr. 436 Katowice odjazd o 13.08 Ostrow Wlkp. przyj. 18.37 oraz w kierunku powrotnym w czwartek 26 grudnia r. poc. dodatkowy nr. 427 II Ostrow Wlkp. odj. 12.14. Katowice przyj. godz. 17.31.
- W dniu kursowania pociągu dodatkowego nr. 436 z Katowic do Ostrowa Wlkp. kursować będzie normalny pociąg nr. 436 Kraków — Poznań za pociągiem 435 Katowice — Ostrow Wlkp. odjazd z Katowic o 13.08. W odstepie 15-minutowym. Ponadto uruchomiony będzie w czwartek o 21 grudnia r. do 6 stycznia 1930 r. wagon bezosobowej komunikacji klasy III Katowice — Kraków przy poc. nr. 301 odj. Katowice 10.40 oraz z powrotem przy poc. 302 Katowice przyj. 19.21.
- Oprócz tego wzmożni się odpowiednio wszystkie składy regularnych pociągów pasażerskich w okresie od dnia 21 grudnia r. do 6 stycznia 1930 roku.

Zdemaskowana podła prowokacja wobec „Związku Polaków” w Niemczech.

Perfidna próba „skompromitowania” Polaków w Niemczech i wpiątanie ich w „afere szpiegowską” spaliła na panewce.

Kompromitujące, robote niemiecką w Polsce procesy Ulitz i Volksbundu, tak żywo rozstrajające jeszcze w pamięci opinii polskiej, a które przyczyniły się do niepowodzeń Stresemanna na terenie Ligi Narodów w jego akcji na rzecz Niemców w Polsce — nie dawały spokoju policji niemieckiej. To też za wszelką cenę policja ta usiłowała dostać w ręce jakiegokolwiek materiału, które mogłyby skompromitować działalność Związku Polaków w Niemczech. Ponieważ jednak lojalna i czysto kulturalna działalność tego Związku nie dostarczała policji niemieckiej potrzebnego dla jej celów materiału — postanowiła policja niemiecka uciec się do ordynarnej prowokacji. W tym celu przysługę policji w Gildwach, łącznie z policją polityczną w Bytomiu — ukłono następujący — na szczęście wczesnie zdemaskowany — spisek przeciw Związkowi Polaków.

Mianowicie przysługę policji w Gildwach, korzystając z faktu zwolnienia za sprzeniewierzenie byłego urzędnika Związku Polaków w Niemczech, Zimmola — w kontakcie z policją polityczną w Bytomiu — użyto tego osobnika do spisku, mającego na celu kompromitację Związku Polaków. Wydalony na miesiąc tego roku ze Związku Polaków Zimnol — stanowiący łatwy łup i wdzięczny kasek dla policji niemieckiej, usiłował wydostać jakiegokolwiek materiały „kompromitujące” Związek Polaków. Ponieważ jednak dostarczone przez Zimmola materiały nie mogły w żadnym wypadku skompromitować lojalnej pracy Związku Polaków w Niemczech — w przeciwnym razie do prac Volksbundu na terenie Śląska polskiego — wobec tego przysługę policji w Gildwach przez kierownika policji politycznej w Bytomiu dr. Strausa i urzędnika Kennego — należało się do metody prowokacyjnej, usiłując wniknąć do Związku Polaków w „afere szpiegowską” na rzecz Polski, co jednakże na całej linii zostało zdemaskowane przez aresztowanie Zimmola na terenie Śląska polskiego, który — w celach wyżej wspomnianych — z polecenia dr. Strausa usiłował nawiązać kontakt z wywiadem wojskowym w Katowicach, skutkiem czego nastąpiło zdemaskowanie i aresztowanie Zimmola.

Polskie władze bezpieczeństwa są obecnie w posiadaniu dostatecznych dowodów, ustalających winę Zimmola oraz kontakt jego z kierownikiem policji politycznej w Bytomiu dr. Strausem.

Prowokator Zimnol urodził się w Kochowicach, jest obywatelem polskim i zamieszkiwał w Bykowie. Posiada on obecnie 23 lata i jest żonaty. Ukończył on przy wydatnej pomocy Kom. Plebisycyotowego 6 klas gimnazjum. Do jesieni roku bieżącego Zimnol był kontrakowym urzędnikiem Związku Polaków w Opolu. Wydalony został z posady za sprzeniewierzenie większej kwoty pieniężnej.

Dalsze śledztwo, w tej nakrytej a

ordynarnej machinacji niemieckich władz politycznych — toczy się nadal.

Przytaczając powyższy faktyczny stan rzeczy, oświetlający prowokacyjne metody niemieckich władz politycznych, pletnujemy jaknajstrzeżniej perfidną próbę zamachu na istnienie i honor Związku Polaków w Niemczech. Związek Polaków mianowicie zawsze przestrzegał i najsurowiej przestrzega ścisłej lojalno-

ści wobec Niemiec i ich władz i nigdy nie próbował nawet nadszawiać destruktacyjnych metod volksbundowych. Ta właśnie ścisła lojalność „Związku Polaków” wobec skompromitowania się Volksbundu nie dawała spać pruskim prowokatorom, dążącym za wszelką cenę do podstępnej zemsty. Tę podłą akcję stawiamy pod sąd całego kulturalnego świata, pod preglęz opinii publicznej.

Cyframi i dokumentami demaskuje min. Kwiatkowski zgubny system rządów przedmajowych.

Bez interwencji posłów w rządzie — otrzymanie kredytu było niemożliwe! — Kredyty otrzymywały pod naciskiem posłów instytucje niewypłacalne. — Dyrekcję Chorzowską skierował rząd Grabskiego do Korfiantego, który miał się postarać o kredyt. Korfianty godził się pod warunkiem, by mówiono z nim „zrozumiałym językiem”

W odpowiedzi na lwowski mowę min. Kwiatkowskiego ogłosił były premier Władysław Grabski list otwarty, starając się zbliżyć zarzuty p. min. dotyczące gospodarki protekcyjnej w bankach państwowych i systemu korumpowania Sejmu w tym okresie. P. Grabski twierdzi, że w protokołach rewizji banków państwowych przez Najw. Izbę Kontr. Państwa znalazł „tylko” jedno (2) nazwisko posła sejmowego i że Bank Gosp. Kraj. wydał na zlecenie rządu wbrew opinii dyrekcji „tylko” — pięć milionów złotych!

Ten ustęp wywodów jest aluzją do oświadczenia p. Kwiatkowskiego o kredytach udzielanych przez banki państwowe wbrew opinii komitetów bankowych na telefoniczne zlecenia ministra skarbu.

P. Grabski pisze dalej, że jeśli w okresie tego rządu niektórzy posłowie zabierali o różne kredyty w bankach państwowych, to nie miało to związku z ich stosunkami do rządu, ale z ich działalnością gospodarczą. Pod koniec swego artykułu p. Grabski występuje namierzenie przeciw „legendzie o korupcji posłów przy pomocy kredytów banków państwowych, która wyciosała w chorobliwej atmosferze” P. Grabski zwraca się do ministrów, z którymi polemizuje, by poparli swę twierdzenie faktami.

W odpowiedzi na to wezwanie p. Władysław Grabskiego napisał p. minister handlu i przemysłu inż. Eugenjusz Kwiatkowski artykuł, z którego podajemy następujące skrajne fakty:

Na podstawie sprawozdania prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego na komitecie ekonomicznym Rady Ministrów z dnia 9-go listopada 1927 r. przytacza min. Kwiatkowski kilka jaskrawych przykładów, jakie miały na działalność banku sferę polityczno-sejmową już to drogą bezpośrednich interwencji posłów, już też pośrednio przez Ministerstwo Skarbu, zainicjowane także transakcje nieraz telefonicznie — wbrew orzeczeniom komitetów dotyczących banków.

I tak „Bank Ludowy” uzyskał zgórą pół miliona złotych od Banku Gospodarstwa Krajowego na zlecenie Ministerstwa Skarbu wbrew ostrzeżeniu dyrekcji Banku Gospodarstwa Krajowego, która przewidywała stratę tej kwoty na tym interesie.

Fabryka „Irena” uzyskała około miliona złotych, mimo, że Bank Gospodarstwa Krajowego wiedział, że pieniądze te są niedostatecznie zabezpieczone. Dał je jednak na zlecenie Ministerstwa Skarbu.

Pan minister wymienia jeszcze banki „Stow. Mechaników”, „Zw. Handlowy R. i. n. i. k. Polskich”, które to obie instytucje znajdowały się w likwidacji (w oddziałach popełniane są nadużycia kryminalne), a mimo to Bank Gospodarstwa Krajowego pod naciskiem pewnego stronnictwa i ministerstwa dało 200 000 zł. Wymienia p. minister wypłatę „Bankowi Narodowemu” 250 000 złotych, a potem transakcję na 500 000 zł. na podstawie polecenia p. Grabskiego mimo sprzeciwu dyrekcji Banku Gospodarstwa Krajowego. A dalej cytujemy dosłownie:

Ala nie Chorzów pieniądze nie było. A teraz — pisze p. minister Kwiatkowski — odwrotna strona tego samego medalu. — Przytoczę tylko jeden przykład także niezmiernie charakterystyczny i typowy. Oczywiście i ja osobiście byłem pentetem u o. Władysława Grabskiego, prosząc go o kredyt jednego miliona „złotych bonów” (1)

przez wprowadzeniem waluty złotej). Oczywiście nie zabiegałem o kredyt osobiście, gdyż nigdy w życiu żadnych osobistych interesów nie prowadziłem, a pobory nojcie zawsze mi wystarczały. Prosiłem o kredyt dla państwowej fabryki związków azotowych w Chorzowie, a objrzymia fabryka, przejeżdżała w roku 1922 jako obiekt niedokończony, popadała wówczas w coraz cięższą sytuację.

W obawie straty, rząd ówczesny usiłował ustawić fabrykę te bądź to sprzedać (nie posiadając wówczas jeszcze tytułu własności), bądź wydzierżawić, oczywiście na warunkach przedsiębiorstwa wybitnie deficytowego, t. j. bez tenuty dzierżawnej. Grasa niemiecka alarmowała wówczas cały świat, że Polacy niszcza (to objrzymia def.) kultury gospodarczej. Wybitni chemicy francuscy ostrzegali nas, że z istnieniem i rozwojem tej fabryki na Śląsku związany jest honor inżynierów polskich.

Tymczasem bez wykonania pierwszej fazy inwestycji, unadek tego przedsiębiorstwa był niemięlny, tak samo, jak istniała dla mnie i moich współpracowników materialna, skalkulowana pewność, że po dokonaniu pierwszych wstępnych inwestycji, fabryka ta przy niskich cenach produktów da takie zyski, iż cały dalszy rozwój odbył się z rachunku własnych dochodów bez obciążania skarbu.

Zaopatrzone we wszelkie argumenty cyfrowe i rzeczowe, udałem się do p. Władysława Grabskiego z prośbą o pomoc dla tego wielkiego zagadnienia państwowego, a za groźbą zarazem odstąpić. Rozmowa odbyła się w obecności trzeciej, istniejącej dziś osoby. Mimo wszystko jednak otrzymałem dla Chorzowa twarzą i złowrogą odpowiedź: „Nie dam!”

A więc walczyliśmy z ogromnymi trudnościami, dalej samodzielnie, nieświadomy nawet tej prawdy, że na złe sprawy pieniądza się wciąż nachodzą. Ale sytuacja pogarszała się z miesiąca na miesiąc.

Do p. Korfiantego...

Uświadomiony o tym stanie rzeczy rząd ówczesny, wydał wreszcie dyrekcję Chorzowskiej swoja decyzję za pośrednictwem Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Poleciałam udać się po pieniądze dla Chorzowa do p. posła Wojciecha Korfiantego.

P. Korfianty chce mówić „zrozumiałym językiem”

Polecenie otrzymaliśmy w sposób zupełnie formalny i formalnie je zainicjaliśmy

W złotą niedzielę

są lokale sprzedaży

ELEKTROWNI Bielsko-Biala

BIELSKO, ul. Batorego 13a.
Tel. 1278 i 1696

Otwarte od 9 — 12 i od 2 — 6.

Bogaty wybór wszelkich elektrycznych świeczników, i przyrządów do gospodarstwa domowego, we wszystkich cenach

od 12.— do 800.— zł.

Dla naszych odbiorców prądu ulatwienie płatnicze. Przy nabyciu żelazek do prasowania dotychczasowe udogodnienia tylko do końca grudnia.

Dwóch dyrektorów Chorzowa pod długim wahaniem udało się do Katowic na audiencję do p. pos. Korfiantego i tu w kilku słowach zakomunikowaliśmy dyspozycje ministerstwa. Rozmowa trwała bardzo krótko. P. Korfianty oświadczył nam, że pieniądze dla Chorzowa mogą się znaleźć, ale „rząd musi przysłać innych ludzi, takich mianowicie, z którymi on w sprawach interesów może mówić innym, zrozumiałym dla niego językiem”.

Podziękowaliśmy za odpowiedź jasną i odeszliśmy, ale z faktu powyższego wyciągnęliśmy naukę. Zrozumieliśmy, że dla załatwienia sprawy państwowej między dwoma czynnikami państwowymi, nieodzowna jest pośrednictwo posłów sejmowych.

P. Bartel organizuje akcję ratunkową.

Znam jednego posła w ówczesnym Sejmie, o którym wiedziałem, że o ile przeknam go, że sprawa jest dobra, słuszna i państwowa, to całą Polskę poruszy, a zdanie jej nie da. Tym posłem był p. dr. Kazimierz Bartel. Udałem się więc do niego o pomoc. Rzeczywiście też w ciągu kilku dni przybył do Chorzowa pod przewodnictwem p. pos. dr. Bartla wycieczka dwudziestu kilku posłów sejmowych z bardzo różnym stronnictwem, z Wyzwolenia, z P. P. S. i z Fiasta. Cały dzień z poświęceniem studjowałem to zagadnienie, a w tydzień później otrzymaliśmy głuchy telegram z Ministerstwa Przemysłu i Handlu, zawiadamiający, że jeden milion złotych bonów na cele inwestycyjne leży do dyspozycji Chorzowa w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej w Królewskiej Hucie.

Od tego czasu Chorzów z własnych dochodów zainwestował dalszych 25 mil. zł., wpłacił pozostałą sumę około 10 mil. zł. do kasy państwowej gotówką, płaci objrzymie na stosunki polskie podatki państwowe i komunalne (łącznie około 4 mil. zł.). sam płaci raty Niemcom z tytułu procesi i ugody rządowej, czyli sam siebie kupuje na własność państwa, produkcję zaś zwiększył o 400 procent.

Oto właśnie istota poruszanej przezemnie w odczycie lwowskim sprawy. System ten wsczęplił w mojem skromnem zrozumieniu gangrenę do organizmu państwowego, niezależnie od wybitnych zasług, które położył dla państwa niejednen z ministrów i posłów w latach ubiegłych przez osobista bezinteresowną pracę, a wśród nich niewątpliwie jedno z pierwszych miejsc należy się p. Władysławowi Grabskiemu.

PRZEBÓJ PARYŻA

QUI-ES-TU?

PERFUMY

ROSE

PARIS

Saramint

PASTYLKI
DEZYNFEKUJĄCE
JAMĘ USTNĄ I KROTAJ.
NAJLEPSZY ŚRODEK
ZAPOBIEGAWCZY PRZE-
CIW WSZELKIM CHORO-
BOM ZAKAZNYM
(GRYPY, ANGINY
I T. D.)

R. BARCIKOWSKI-S.A. POZNAN

=Do nabycia w aptekach i drogerjach=

Z ostatnich obrad Dyrekcyjnej Rady Kolejowej.

W dniu 14 grudnia r. odbyło się w gmachu Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Katowicach 10 posiedzenie Dyrekcyjnej Rady Kolejowej. Posiedzenie zgromadziło 14 członków Rady, w składzie: dyrektor inż. Niebieszczanski, Na posiedzenie przybyło 14 członków Dyrekcyjnej Rady Kolejowej, reprezentujących Województwo Śl., miasta, powiatowe ciała samorządowe oraz organizacje społeczno-gospodarcze. Wobec tego, 14 członków Rady otrzymał na 3 tygodnie przed posiedzeniem szczegółowe sprawozdanie Dyrekcji Kolei w Katowicach z salafawian walosków zgłoszonych na ostatnim posiedzeniu w czerwcu br., oraz sprawozdanie z gospodarki kolejowej za czas od 1 kwietnia do 30 września 1929 r. — zaniechano odczytania tego obszernego materiału sprawozdawczego a ograniczono się jedynie do odczytania protokołu z ostatniego posiedzenia Dyrekcyjnej Rady Kolejowej, odbytego w czerwcu br.

Członek Rady gen. dyrektor inż. Ciszewski wyraża intencję Górnosląskiego Przemysłu Węglowego podłożenie Dyrekcji za sprawno odstawianie wagonów węglowych i stwórzona ogromne poproszenie sytuacji w stosunku do poprzedniego czasu.

Podkreśla, że w biegiem roku wydobycie kopalinie górnosląskich prawdopodobnie o 6 milionów ton waga, więcej niż w roku ubiegłym. W roku przyszłym przewidywany jest jeszcze poważniejszy wzrost produkcji węglowej. Wobec tego zwraca się do Dyrekcji z prośbą, aby nie ustawała w dążeniu do coraz doskonalszego usprawnienia ruchu, oraz, aby zawczasu przygotowała wszystko co jest potrzebne do szybkiego odstawiania węgla w kierunku północnym i wschodnim. Stawia wniosek, aby Rada Dyrekcyjna zwróciła się do Państw. Rady Kolejowej z prośbą, aby Ministerstwo uznało inwestycje mające na celu rozbudowę węzłów kolejowych na Górnym Śląsku i magistrali węglowej do Odwini za nieodzowne konieczne, które winno być wykonane jaknajszybciej (bez względu na możliwość uzyskania pożyczki), z następnym doświadczeniem.

Dyrektor kolej inż. Niebieszczanski stwierdza, że Minister Komunikacji ma wielkie zrozumienie dla poruszonego problemu i okazuje wielkie zainteresowanie się sprawą. O ile mu wiadomo, zrealizowanie rozbudowy węzłów kolejowych górnosląskich celem uzyskania jaknajwiększej przelotności linii w tut. okręgu przemysłowym, jak również budowa dalszych odcinków magistrali węglowej do Odwini jest na coraz lepszej drodze. Niedawno bawiła na Śląsku komisja ministerjalna, która przez kilka dni obejrzała węzeł górnosląski a sporządzone z tej okazji protokoły pogłębił niewątpliwie zrozumienie doświadczenia.

Przewodniczący zapewnia za swej strony, iż usprawnienie sieci kolei górnosląskich i przystosowanie ich do przyszłej magistrali uważa za jedno z najważniejszych swych zadań. Na stać dokonywać się już obecnie w łączności z tą sprawą cały szereg przedsięwzięć celem zwiększenia ich przelotności. Przewodniczący podkreśla jednak, że rozbudowa węzłów kolejowych na Śląsku wymaga olbrzymiego wyluku finansowego. Już sama budowa węzła w Janowie Śl. pochłonie sumę przeszło 24 milionów zł.

Przy budowie tego dworca zastosowane będą najnowsze zdobycze techniczne i budowa pomysiana jest w stylu prawdziwie europejskim. Wybudowanie dworca w Janowie pozwoli na przeszerzenie przez to stację węglowa wszystkich pociągów towarowych z okręgiem i oddzieleniem węgla katowickiego, przeznaczającego wyłącznie na pociąg osobowy. Usprawni to nie tylko w wysokim stopniu ruch towarowy, ale przyczyni się także wydajnie do usprawnienia

ruchu osobowego, gdyż stacja Katowice okazała już za małą przelotność w stosunku do zwiększającego się z dnia na dzień ruchu. Wskazuje stwierdza przewodniczący, że rozwolom sieci górnosląskiej interesuje się również żywo P. Minister Przemysłu i Handlu.

Po dłuższej dyskusji powzięła Rada Kolejowa uchwałę, aby wniosek członka Rady inż. Ciszewskiego srodagawony przez specjalnie wybrana komisję, przedłożyć P. Ministrowi Komunikacji.

Na interpelację członka Rady p. Przybyły co do uruchomienia w sezonie zimowym specjalnych pociągów turystycznych w góry, oświadczają przewodniczący, iż ma wielkie zrozumienie dla życzenia ruchu turystycznego i zamierza w tym względzie przeprowadzić co następuje:

Przedewszystkiem już uruchomiono specjalny pociąg turystyczny do Zakopanego przez Oświęcim — Skawce, który kursować będzie do 18 marca 1930 r. Niezależnie od tego stara się Dyrekcja o zakupienie motorówek, którychby w przeciągu około 3 1/2 godzin przewoziła pasażerów z Katowic do Zakopanego. W ten sposób uzyskaliby się możliwość wyjazdu do Zakopanego w niedzielę i święta rano, przedpędzenia całego dnia w Zakopanem i powrotu na noc do Katowic. Motorówka ta byłaby pomysiana jako specjalny pociąg turystyczny, dostępny tylko dla turystów i sportowców, legitymujących się należeniem do jednego z towarzystw sportowych, za specjalną niską taryfą (poza ogólną taryfą). Następnym chodziliby o uruchomienie takiejże samej mo-

torówki względnie pociągu turystycznego do Beskidów (do Żywca i Wisły) z postojem w stacjach, które uznano będą za punkty turystyczne. Przewodniczący podał w tymże do Beskidów zamierza przeprowadzić jeszcze w obecnym sezonie doprowadzić do skutku.

Na werzenie członka Rady p. Fiodorowicza aby Dyrekcja przystąpiła do budowy domów mieszkalnych dla pracowników kolejowych, w szczególności w Mysłowicach, oświadczają przewodniczący, że z powodu braku kredytów Dyrekcja będzie mogła przystąpić narazie jedynie tylko do budowy domu mieszkalnego w Katowicach kosztem około pół miliona złotych. W Mysłowicach zaś usunie narazie największą placę dla miasta, gdyż przystępuje właśnie do uruchomienia centralnego oddymienia parowozów.

Następnie odczytano szereg wniosków zgłoszonych na piśmie przez starostę dr. Seidlera. Wnioski te obejmują postulaty miast: Sopotnia, Rożdżeń, Janów, Welnowiec, Michałowice, Nowa Wieś, Kochłowice, Mała Dąbrówka i Chorzów.

Dotyczą one spraw lokalnych wymienionych miast, jako to rozszerzenia tunelów kolejowych, zaprowadzenia postoju pociągów popieszych, uruchomienia nowych pociągów osobowych, budowania względnie rozszerzenia istniejących dworców kolejowych. Przewodniczący wyjaśnił szczegółowo stanowisko Dyrekcji co do poszczególnych postulatów, które Rada całkowicie uznała.

Dziwne praktyki sekretariatu Komisji Arbitraż. w Katowicach.

Katowice, 22 grudnia.

Poraz drugi zabieramy głos na łamach „Polski Zachodniej” w sprawie porządków w sekretariacie Komisji Arbitrażowej w Katowicach i stosunku sekretarza tej instytucji do Generalnej Federacji Pracy.

W dniu 30-go listopada 1929 r. Ekspozytura Śląska G. F. P. skierowała do Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Katowicach żądania co do warunków pracy i placę robotników, zatrudnionych w hutach metalu. Żądania te poprzednio, były przedmiotem bezpośrednich rokowań ze Związkiem Pracodawców oraz, wobec niedojsia do porozumienia rozpatrywane były powtórnie na konferencji, zwołanej z inicjatywy komisarza demobilizacyjnego. Mimo to wszystko na posiedzeniu Komisji Arbitrażowej w dniu 17-go grudnia 29 r. okazało się, że sekretarjat Komisji żądał Generalnej Federacji Pracy nie posiada. Nie było również śladu tych żądań w dzienniku wspomnianego sekretariatu lecz co jeszcze bardziej charakterystyczne, w

dzienniku tym nie były także zapisane żądania G. F. P. w sprawie hut żelaza, rozpatrywane przez Komisję Arbitrażową w dniu 9-go grudnia 1929 r.

Dnia 19-go grudnia odbyło się ostatnie posiedzenie Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w sprawie umowy ramowej w hutnictwie żelaznym i przemysle chemicznym. Na posiedzeniu Komisji w tych sprawach G. F. P. zapraszana nie była, mimo to, że żądania tej organizacji w sprawie hut żelaza i zakładów taryfowo do nich przyłączonych, złożone zostały i, jak wspomnieliśmy, były rozpatrywane przez Komisję w dniu 9. 12 W wyniku tego „Kurjer Śląski” obwieścił że G. F. P. nie złożyła żądań w sprawie hut metalu, uważając, iż położenie tej kategorii robotników nie wymaga poprawy!?!? Zobaczymy, co napiszą nasi przeciwnicy w związku z nową umową dla hut żelaza.

Wogóle sekretarjat Komisji Arbitrażowej w Katowicach nie poczuwa się do obowiązku zawiadamiania Generalnej Federacji Pracy o posiedzeniach Komii

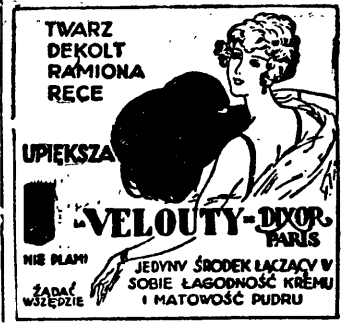

sji. Organizacja nasza o posiedzeniach tych dowiaduje się tylko okazyjnie.

Niewyraźnie przedstawia się sprawa powoływania ławników na posiedzenia Komisji Arbitrażowej. Zazwyczaj zasiadają ławnicy niestali. Nigdy zate nie jest powoływany jeden ze stałych ławników, członek Generalnej Federacji Pracy. Jeśli go zawiadamiają to tylko do udziału w sprawach pojedynczych osób, nigdy do zatargów zbiorowych

Sekretarzem Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Katowicach jest p. Matysik, o którym opinia twierdzi uparcie, że jest sympatykiem N. P. R.

Wszystko to wymaga wyświeślenia, czego nie zaniedba, mamy niezłomną nadzieję, p. inż. Kossuth, przewodniczący Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Katowicach.

(Przedruk wzbrołony).

Charles Wesley Sanders
Śmierć na rozdrożu.
 Powieść amerykańska.
 (Ciąg dalszy.)
 23) — Czy pan sądzi, że oni czekali na pana? — zapytała dziewczyna.
 — Według wszelkiego prawdopodobieństwa, tak — odpowiedział młody gość.
 — Czy to możliwe, żeby Harbord nasadził ich na pana?
 — Pani — rzekł — nie mogę o to oskarżać. Z podejrzeniami trzeba być ostrożnym. To tylko wiem, że od pierwszego wejścia powzięliśmy do siebie nieprzyjaźń i że on wiedział o moim zamiarze udania się wieczorem do państwa Ci czterech mogli się tego domyślać, ale on wiedział.
 Patrzył jej w oczy i zauważył, że w głębszych zreniach zapalły się iskry. Zarumieniła się lekko.
 — Harbord zawsze robił na mnie wrażenie dobrego człowieka — odparła.
 — Nie rozumiem, jakby on mógł dopuścić się czegoś podobnego.
 — O wobec ciebie, Anli, stara się przedstawić jak najlepiej — wtrącił brat.

— W całym hrabstwie n-ma człowieka, którego mógłby nazwać przyjacielem. Jest pełen fałszywej dumy i uważa, że inni ludzie zostali stworzeni tylko po to żeby być na jego zawołanie.
 — Tak słyszałem o tem — odparła.
 — Pani Mc Gregor, co pan zamierza zrobić ze swoimi jeńcami?
 — Zastanawiam się właśnie — uśmiechnął się młody człowiek. — Wyszedłem ze wszystkich kart, jakie miałem w rękę, a rozdaję gdzieś się tymczasem zapodział. Może nie będzie mi się chciało czekać na jego powrót i sam sobie dobrać.
 Uśmiechnęła się na tę fantastyczną przenośnię, a on się zaczerwienił. Czuli, że miała do niego zaufanie, ale mogło to wypływać tylko z potrzeby pomocy w rozpacziwnem położeniu.
 — Powinien się pan przespać — wtrącił gospodarz. — Już jest blisko północy, a wstał pan przecież o wschodzie słońca.
 — Narazie sen mi nie w głowie — odrzekł Mc Gregor. — Muszę przemysleć to, co się dotychczas stało. Szeryf będzie na mnie czekał zrana i będę musiał przedłożyć mu jakiś gotowy plan. Nic nam nie przyjdzie z tego, że ci czterej zostaną skazani na jakąś małą karę za swoje podejrzané zamiary. Musimy

to jakoś lepiej zużytkować. Niech państwo idą spać. Ja sobie pospaceruję przed domem i podumam.
 — Nie chce mi się spać — oznajmił Hammersley. — Będę panu dotrzymywał towarzystwa. Nie będę przeszkadzał. Umierz milczeć.
 — Ale później połóżysz się, Jim? — zaniepokoiła się troskliwie siostra.
 — Naturalnie. Obu nam się przyda trochę snu.
 — Dobranoc — rzekła.
 Skierowała się ku drzwiom. Nagle uderzyła ją jakaś myśl, bo zawróciła i podeszła do gościa.
 — Nie wiem, co panem powoduje pan dla nas taki dobry — zaczęła, odychając z pewnym wysiłkiem — ale my to oceniamy w całej pełni. Jesteśmy w okoropnem położeniu i trzeba nam pomóc. Bóg widzi jak bardzo. Mamny bardzo niewiele czasu do stracenia.
 — Niema chyha człowieka, który nie chciałby państwa ratować — rzekł Mc Gregor. — Brat pani musi wyjść z tego z życiem, choćbyśmy mieli przewrócić świat do góry nogami. Niech się pani nie martwi.
 — Nie mogę być spokojna — odparła — ale postaram się nie myśleć.
 Wyciągnęła rękę. Ujął ją po chwili wahań i puścił tak przedko, jakby się

sparzył. Wysła jednymi drzwiami, a on drugiemi, przez kuchnię. Serce biło mu jak młotem, ale zwinął papierosa bez drżenia rąk.
 Hammersley usiadł na stopniu schodków, z łokciami wspartymi na kolanach a twarzą na dłoniach. Mc Gregor minął go i zaczął się przechadzać po podwórzu. Pograżony w myślach, uświadamiał sobie głęboką ciszę nocy dopiero wtedy, gdy została przzerwana. Dźwięk był nagły i silny. Podniósł głowę, nadsłuchując.
 — Co to? — zapytał z pewnym niepokojem.
 — Ktoś przejechał po moście z tamtej strony — objaśnił gospodarz. — Właśnie tamtą drogą odjechali Bressler i pozostali. Ciekaw jestem...
 Zerwał się na nogi i obaj z gościem wybiegli na drogę. Huk ustał, a wzmianki za to rozległ się tętent koni na trakcie z tej strony mostu. Z mroku wymuruła się sylwetka jeźdźca. Podjechał do czekających i osadził konia w miejscu tak nagle, że zwierzę uniosło się na tylnych nogach i zatoczyło przednimi półkole.
 — To nasz adwokat, Sobey — rzekł z jękiem Hammersley. — Czy stało się co złego? Wielki Boże!
 (Ciąg dalszy nastąpi.)

Panu Sosińskiemu w odpowiedzi.

Otrzymujemy następujące uwagi:

Na niedzielnym wiecu w Siemianowicach w sali „Pod dwiema lipami“ p. Sosiński, dawniejszy „fahrenträger“ „Kriegerverein“ odniósł nieładną sukces. Pobliż na łeb na szyję p. Kuźmę i to dlatego, iż ten ostatni nie zabierał głosu. Propagatorzy bowiem „wolności słowa“ nie mają zwyczaju otwierania dyskusji. P. Sosiński, dzielnie zachowując tradycję chorążego bohamskiego Kriegervereinu, w oczach wiecowników, złożonych w większości z gwardji Korfantego, t. zw. Narodowego Związku Powstańców, urósł oczywiście na bohatera. Nie obawiając się tedy nielubianej przez niego dyskusji, wygadywał dzielnie jak to w takich wypadkach potrafi. A więc tak: „Poco Pan tutaj przybył, kiedyś członkiem nie jest: dlaczego nie siedzisz w domu przy żonie? Opatrzcie go, stał się obrońcą Mustoła, senatora — sam jest więc senatorem. Przeskrobał coś na gminie (jak gdyby tam węgiem handlowano) i uciekł z niej do Dyrekcji Kolei. Tam mu się znowu nie podoba i chciałby uzyskać stanowisko u Mustoła.“

Panie Sosiński, otoczył się gwardją, jak każdy głupi szlachetka w przedrozbiorowej Polsce: z pomocą tych ludzi nie dopuścili do dyskusji. Natomiast w chwili, gdy po wygłoszonych referatach politycznych „entuzjastom“ sięgał ze nitu i oszołomieni zebrani z niczego sobie sprawy nie zdawali podstępnie napaść na ich organizację zawodową niby to zwalczając tylko osobę. Nie mam powodu żalować tych robotników, którzy idą za twoim głosem, ślepiach i niuchach. Może jeden i drugi kieruje się myślą zostania doradcą u Pana.

Pytał się Pan na co i po co znalazło się na sali. Panie, noże testes bardzo niedomówił. Piętem ciekaw właśnie tego momentu, gdy będziesz udawał bohater narodowego, rozbił cię organizację zawodową. Byłem ciekaw twojej osoby, ubranej w toż „obrońcy“ robotnika dla własnej kieszeni jako pracodawcy. To co widziałem, wystarczył mi. Będzie jeszcze mówili.

W sobkostwie tonący obawiając się o swą osobistą wielkość rad: „leś mi się dzieć w domu przy żonie“. Muszę przyznać, iż jest to dobre miejsce. Ja się jednak o to miejsce bać nie potrzebuję, ani nie potrzebuję mieć obawy. Iż podczas mojej nieobecności dzieć będą się zęcały nad matką, jak to jest w pewnym znanym dohrze pani S. domu naskraka „oberkatołcikim“, w którym dzieci pod adresem matki wołają: „pierońie, co

mnie blesz!!!“ Tedy spróbuj, panie pośle, pozostać w tym domu i zająć się wychowaniem maluchów, aby potem móc poucażać innych.

Stalem się obrońcą Mustoła? Mniej może jego osoby, a raczej całości związku zawodowego, do czego nietyko Mustoł powołany. Przypominę ci tylko, iż począwszy od roku 1913 już po raz czwarty rozbił związki robotnicze a zawsze wtedy, kiedy z siebie zrzucają powijaki i stają na własnych nogach. To też o twojej „Ideowości chrześcijańskiej“ będę jeszcze mówił.

Znam cie. Wiem, iż wyznajesz zasadę: „Jadam w płatek flaki może ten też taki“. Ano spróbuje. A kiedyś spróbował i utrzymujesz iżem z gminy ucieki, coś tam przeskrobawszy. To dam ci, panie pośle sposobność udowodnienia tego. Twoja nietykalność poseselska, za którą się kryjesz, obroni cię tylko do czasu.

Chciałbym jeszcze stanowiska u Mustoła, prawda? Przebież według was Mustoł z jego odłamem też zupełnie rozbity. Nowych ludzi nie może więc przyjmować. Pożyłkalscie nieomal wszystkich członków — a Mustoł pozostał sam z Fokksem i Kuźmą, którzy go nie utrzymują. Sądziłeś tedy panie pośle, iż będą się ubiegali o posadę u „bankrutów“? Patrz, jak logicznie rozumiesz — raczej powinienem pójść do was i takbym zrobił, gdybyście byli ludźmi honoru i uczciwością, a przedewszystkiem Pan, który, gdy jest w błędzie, jak przed ostatnimi wyborami, prosi mnie o pomoc w robieniu wyborów, a gdy się z nim nie zgadzam, odsądza mnie od czci i wiary.

Panie Sosiński, nie chowam się za parawan nietykalności poseselskiej, wyciążnijże więc Pan konsekwencje z tego, co już powiedziałem, aby zapobiec temu, co jeszcze powiem. Paweł Kuźma

Szerokie uprawnienia nadzwyczajnej komisji do zbadania bytności oficerów w Seimie.

Warszawa. 22. 12. Jak donieśliśmy, wnioskując klub B. B. w sprawie wyłonienia specjalnej komisji dla zbadania obecności oficerów w Seimie w dniu 31 października br. i dalszych z tego powodu zajęć znalazł się w czwartek w sejmowej komisji regulaminowej.

Referował pos. Podolski (BB), który wyznał, że klub BB domaga się wyłonienia nadzwyczajnej komisji śledczej w myśl art. 34 konstytucji. Komisja miała prawo wchodzić do akt dochodzących, przenoszących i dalszych przez marszałka Seimu, oraz prawo wdrożenia samodzielnego dochodzenia, przycięcia przewidywalnych jej praw uzyskania i przesłuchania świadków oraz rzeczoznawców.

P. Zwierzwiński (K. N.) stawia wniosek, by świadkowie i rzeczoznawcy przesłuchani byli przez komisję nad przysięgą oraz by miała ona prawo zwracania się do sądu w drodze rekwiżycji o przesłuchanie świadków i rzeczoznawców. W końcu wnoszą także, by komisji przysługowało prawo żądania od władz administracyjnych zwalniania urzędników i oficerów od tajemnicy urzędowej.

Przeciw wnioskowi pos. Zwierzwińskiego oświadczyła się nos. owie Polakiewicz i Byrka (BB), wywodząc, iż konstytucja nie zakreśla dla nadzwyczajnej komisji tak szerokiej kompetencji.

Pos. Polakiewicz apeluje do przewodniczącego komisji, pos. Liebermana, który, zdaniem mówcy i wśród członków jego klubu „ma duże uznanie, jako prawnik“, by wyowiedział swoje zdanie.

Pos. Lieberman (PPS) oświadcza, iż przepis art. 34 konstytucji narzuca istotnie odpowiedzialność. Ale Seim w swojej praktyce

rozstrzygnął w dwukrotnie, przyznając komisji prawo przesłuchania pod przysięgą. Przeciw tej praktyce ani posowie z BB, ani żaden czynnik rządowy nie protestował, praktyka się więc ustaliła, a nawet członkowie BB, w komisji dla zbadania sprawy progów kolejowych, uczestniczą w akcie odbierania przysięgi.

W głosowaniu przyjęto 8 głosami przeciw 5 wnioski nos. Zwierzwińskiego. Następnie określono liczbę członków komisji na 9, w czym przynają klubowi BB — 3, PPS — 2, klubom „Wyzwolenie“ Ukraińskiemu, Narodowemu i Chińskiemu po jednym. Wybrani nastąpi na sobotnim posiedzeniu Seimu, gdzie wnioski komisji zreferuje pos. Podolski.

W teatrze — w kinie — w biurze — w tramwaju

w poczucie — w szkole i w domu, wogóle wszędzie, gdzie zachodzić może obawa zakażenia się grypa, zęzywaj „PARAMINT“ marki „ERBE“. Grypa jest chorobą zakaźną i nie jest bynajmniej tak niewinna, za jaką skłoni jesteśmy ją uważać. Przebieg tej choroby występuje pod różnymi postaciami. Zapalenia dróg oddechowych od lekkiego kataru począwszy aż do ciężkiego zapalenia płuc i opłucnej, osłabienie funkcji serca, choroby organów trawienia, systemu nerwowego, nerek itp. mogą na pierwsze wysunąć się miejsce. Ponieważ zarazki grypy przedostają się do organizmu najszybciej przez jame ustną — krtań i tabletki „Paramint Erbe“ przewyższają wszelkie wody do ust, gdyż ślina zmieszana z paramintem przenika do przelku i dokonuje również wczesnej dezynfekcji jamy ustnej i krtań, przeto najłepiej ochrania ona przed zakażeniem. Co godzinie jedna tabletkę powoli w ustach rozmieść do nabycia w aptekach i drozertach. (o)

Konkurs na gmach Muzeum Śląskiego.

Jak się dowiadujemy, w ciągu miesiąca grudnia br. ma być rozpisany konkurs na projekt gmachu Muzeum Śląskiego. Zbiory muzealne, nagromadzone od czasu utworzenia przy Śląskim Urzędzie Wojewódzkim Oddziału Sztuki i uruchomienia Muzeum Śląskiego, t. j. od roku 1927, zajmują całe pietro (razem 30 sal i korytarze) w gmachu wojewódzkim i obejmują działy: prehistorji, etnografji, sztuki kościelnej, przemysła artystycznego, sztuki XIX wieku i współczesnej (malarstwo, rzeźba, grafika), przyrodoznictwa (geologia i biologia), przemysłu górnośląskiego, wreszcie pamiątek z okresu powstań górnośląskich i niebyszych. Zbiory powiększały się stale. W dziale prehistorji zbędno komentaryzować zakres kultury łuzycy w Piasku i Bronowcu, now. i ubliwiec, gdzie w około 70 grobach znaleziono liczne okazy ceramiki i wyrobów brązowe. W dziale etnografji (najbogatszym, bo składający się z około 2000 okazów) uwzględniono przede wszystkim kultury śląskich grup etnograficznych, dodając do tego kolekcje: podhalańska, huculska, łowicka, wileńska, sudecka i krakowska. W dziale przemysłu artystycznego zebrano wspaniałą kolekcję sztukiludzieskiego fatanów i kamionek śląskich z fabryk w Glińcu, Próżkowie, Raciborzu, Tułowicach i Bolestawcu. Galeria obrazów zawiera około 150 cennych prac artystów tej miary, co Matejko, Grottger, Chlemonski, Gierwinski, Michałowski, Julisz i Włocław Koskowiec, Brandt, Malczewski, Pająk, Wrzeskiński, Stanisławski, Wyspiański, M. Hoffner, Arentowicz i in. Sa również dzieła najmłodszych malarzy. W dziale przyrodoznictwa posiada Muzeum m. in. 25 okazów dendrologicznych, oraz 42 mapy zasięgow drzew i krzaków, Dyrektorem Muzeum a zarazem konserwatorem Śląskim jest dr. Tadeusz Dobrowolski. Nowy gmach Muzeum ma stanąć przypuszczalnie w ciągu 1 1/2 roku.

Czy jesteś już członkiem Związku Obrony Krasów Zachodnich?

Teatr i estrada.

Koncert muzyki francuskiej w sali P. K. M.

Myślą przewodnią koncertu nie było przedstawienie rozwoju muzyki francuskiej od początków jej istnienia po dzień dzisiejszy; ani nie chodziło w programie koncertu o wykazanie — jakimi to środkami wyrazu muzycznego objawia się rasowa świadomość i narodowe poczucie francuskie w muzyce francuskiej; nie chodziło o wykazanie różnicy stylu i ujęcia rasowego gallickiego i stylu t. zw. kosmopolitycznego w muzyce; nie chodziło o ujawnienie ścisłych związków, jakie łączą francuską muzykę artystyczną z całokształtem francuskiej kultury z jednej strony, zaś z francuską pieśnią ludową z drugiej strony. Audycja, wyjaśniająca powyższe problemy, byłaby niezmiernie interesująca ze względu na to, że mogłaby dla słuchacza stanowić klucz do zrozumienia francuskiej duszy w francuskiej muzyce.

Przedmiotem treści koncertu P. K. M. był epizod rozwoju muzyki francuskiej z b. niedawnej przeszłości, — z drugiej połowy XIX wieku.

P. dr. A. Mitscha w swem treściwem i gruntownie opracowanym przemówieniu naszkicował kilka zasadniczych kierunków francuskiej muzyki zeszłego stulecia, operując pojęciami rasowych znamion francuskiej muzyki, jako wielkościami danemi.

Najdotądniejszą cząstką wykonawczej strony koncertu była beznamiętnie pianistka p. prof. Stefania Allinówna Dysponując imponującymi środkami technicznymi, obdarzona jest artystyka ta jakąś wytworną subtelnością, nadającą jej grze wiele ujmującego orku.

Temperament muzyczny p. Allinówny nie przejawia się nigdy w surowej formie; koncertantka jest zrównoważona opanowana i umie porwywy krwi utrzymać w korbach dyscypliny artystycznej dostosowując je do wymagań budowy efektów wykonywanej kompozycji.

P. Allinówna przejęła od swych nauczycieli ich najcenniejsze zalety: miękkość uderzenia i ujęcia „od Michałowskiego, przejrzyistość techniki i szeroki oddech formalnego poczucia od Petriego.

„Chorał i fuga“ Francka w wykonaniu p. Allinówny możemy śmiało zaliczyć do produkcji „wielkich“, które

zachowamy na długo w pamięci. W osobie p. Allinówny zyskaliśmy w naszej dzielnicy pianistkę, która jest w możności przez swą estradową działalność wnieść w nasze życie muzyczne niejedną wartość estetyczną.

Do najbardziej interesujących numerów programu należy sonata na skrzypce i fortepian Gabr. Faure'go.

Część skrzypcową sonaty wykonał p. prof. Ed. Giżewski! Skrzypek to poważny, z gruntowną szkołą (Zd. Jahnke i Thibaut). Mając jednak partnera tej miary, co p. Allinówna, nie potrafił zrównoważyć przewagi fortepianu, zwłaszcza, że grał na instrumencie, z którego niewiele można wydobyć.

Toteż ani scherzo pięknej sonaty Faure'go nie było tak filigranowe i powiewne, jako było w intencji kompozytora, ani allegro finałowe nie miało tej szerokiej frazy, nasyconej napięciem „appassionato“, jakiejśmy oczekiwali od tej części.

W pierwszej części koncertu słyszeliśmy prócz dwu powyżej wspomnianych utworów kompozycje kościelną C Francka „O salutaris“ na mezzo-sopran, harfe, wiolonczelę i fisharmonję.

Prześliczny utwór Francka utrzy-

many jest w najszlachetniejszym stylu kościelnym, nacechowany podniosłą melodyką o głębokim wyrazie.

Znakomite wykonanie części instrumentalnej stworzyło podłoże nastrojowe, pełne poezji i uczucia; miękka fraza wiolonczeli p. prof. J. Drohomireckiego subtelne rejestry fisharmonji (p. prof. B. Szabelski) i akompanjament harfy (p. M. Gutterowa) cenimy wyżej, niż partję solową w wykonaniu p. E. Hofmanowej.

P. Hofmanowa jest śpiewaczką obdarzoną pięknym głosem i kulturą duchową, wystarczającą do interpretacji najgłębszych utworów, — niestety posiada jeszcze zbyt mały zasób środków śpiewanych i zamalo swobody estradowej by zająć słuchacza wykonaniem tak subtelnego utworu, jak kompozycja Francka.

Drugą część programu wypełniły piękne pieśni Duparca i Chaussera w wykonaniu p. Hofmanowej oraz utwory Montferrarda, Saint-Seansa, Faure'go w wykonaniu p. M. Szaleskiego (altówka) i p. M. Gutterowej (harfa).

Na drugiej części koncertu nie mogliśmy być obecni, wobec czego nie podajemy w niniejszem sprawozdaniu jej krytycznego omówienia. F. Sachsa.

Cognac Briand, Boutillier Delaurière & Co. Cognac Charente Maison Fondée En 1835.

mojemu zakładowi plania wyrażam WPana
mniejszym moje najzupełniej uznanie. Ton
tych plani jest pełny i dźwięczny i w każdej
oktawie ładnie wyrównany. Mechanik. jest
świetna. Może więc fabrykacy WPana każdemu
goraco polecić. Wilhelm v. Winterfeld, Dyrektor
Bydgoskiego Konserwatorium. (o)

MEBLE solidnie, kupisz tanio na dogodnych warunkach
S. Anisfeld, Kraków
Rok założenia 1880. Plac Dominikański L. 4

B Katowickiego.

4. Z posiedzenia Rady Miejskiej w Mysłowicach.

Na ostatnim w tym roku posiedzeniu Rady Miejskiej, które się odbyło dnia 19 bm. uchwalono Remuneratione świąteczna dla wszystkich pracowników miejskich w wysokości 100 procent poborów miesięcznych która ma być wypłacona w 4-ch ratach, zaś pierwsza rata przed świętami. Dalej subwencje dla towarzystw proponowana przez Magistrat w wysokości 5000 zł. zmieniono w ten sposób, że nie ma być rozdzielone pomiędzy towarzystwa, lecz wprost bezpośrednio biednym przydzielone zapomogi osobno wybrana komisja. Zmiane te uważamy za niewłaściwą, gdyż w Polsce trzeba propagować życie zbiorowe i pomagać towarzystwom, zaś wykluczenie towarzystw od akcji dobroczynnej będzie miało ten skutek, że wielu biednych nie chce swa biedę wystawiać na widok publiczny z z pomocą nie skorzysta. Dalej przyjęto zmiany do statutu miejscowej taniełi Janki w myśl uchwały Urzędu Włodzkiego. Składkę członkowska do Zw. Miast polskich przestawiano w dotychczasowej wysokości, na pokrycie zaś deficytu w związku z udziałem w P. W. K. uchwalono wyznaczyć Zwiastkiwo po 1 groszu od mieszkańca. Do Brzecz-kowic postanowiono przynosić do kabeł elektryczny kosztem 10.000 zł. Poza tem uchwalono w myśl uchwały Magistratu zmiany w organizacji opieki miejskiej nad ubogimi.

(K) Nawiązanie.
Na udar serca zmarł nagle w Południu 75 letni Jan Zygmunt. Zwiastkiwo odstawiono do kościoła parafialnego w Rożdżeriu.

Obrączki ślubne
Najlepsze precyzyjne zegarki, złote i srebrne
Prima zegary domowe i stolowe
Towary złote i srebrne: puchary, nakrycia stołowe i t. d.
Emil Stiller + Jubiler
Katowice, ulica 3-go maja 28

Z Królewskiej Huty.

(=) **Urząd Stanu Cywilnego a święta.**
Urząd Stanu Cywilnego w Król. Hucie zawiadania za naszym pośrednictwem, iż w pierwszy dzień świąt biera Urzędu będą nieczynne, natomiast dnia 25 bm. tj. w drugi dzień świąt, przyjmować będzie się zgłoszenia zgonów od 9-10 rano. W dniu 1 i 6 stycznia 1930 r. urzędowanie będzie trwało od godz. 9-10 rano, jak w dni świąteczne.

(=) **Dziś odczyt w Król. Hucie.**
W niedzielę 22 grudnia o godz. 17-18 w auli gimnazjum żeńsk. wygłosi prof. Piotr Jaworek odczyt z cyklu Powszechnych Wykładów Uniw. Jagiell. na temat: „Rozwój polskiego języka literackiego”. Wstęp bezpłatny.

(=) **Wycieczka kolo Stow. Chrzęca, Narodow. Nauz. Szkl. Powsz. z Król. Huty do elektrowni w Chorzowie.**

W poniedziałek 16 grudnia br. urządziło kolo Stow. Chrz. Nar. Nauz. Szkl. Powsz. z Król. Huty wycieczkę do elektrowni w Chorzowie. Przeszło 20 osób zwiedziło szczegółowo kolo i hale maszyn. Wycieczkę oprowadzał i udzielał szczegółowych objaśnień dwaj inżynierowie. Oprócz nowych maszyn oglądnięto także stare planowe maszyny. Po zwiedzeniu elek-

trowni urządziła dyrekcja miłe przyjęcie nau-cycielstwa w tamt. kasynie.

(=) **Przytrzymanie.**
Witos Jan i Kucharczyk Teodor z Chorzowa przytrzymani zostali przez Komisariat graniczny w Bytom-Dworzec jako oszukiwani za kradzież przez Komisariat Policji w Chorzowie, dokąd też zostali odstawieni.

(=) **Samobójstwo.**
Dnia 17 bm. niejaka S. M., lat 24, mężatka, zam. w Król. Hucie przy ul. 3-go Maja, w zamiarze samobójczym zażyła większą ilość kwasu solnego i w stanie groźnym odstawiono ją do szpitala Spółki Bractwej w Król. Hucie, gdzie dnia 18 bm. zmarła. Powodem samobójstwa były niesnaski rodzinne.

J. i G. Gruppeter
Katowice ul. św. Jana 11.

Wyjaśnienie w sprawie fałszowania patentów do handlu domokrażnego.

Katowice, 22 grudnia.
W ostatnich dniach pojawiły się w prasie tutejszej wiadomości o wielkiej aferze, dotyczącej fałszowania patentów do handlu domokrażnego. Otóż po bliższym zbadaniu sprawy okazuje się, że wiadomości te są częściowo nieścisłe, a w każdym razie mocno przesadzone. Policja badając dokumenty upoważniające do handlu domokrażnego wykryła że kilku domokrażców posługiwało się fałszywymi patentami, a rozpoczęte dochodzenia doprowadziły do ujęcia sprawcy, który te fałszywe dokumenty puszczał w obieg. W każdym razie dotychczasowe dochodzenia nie dają żadnej podstawy do przyjęcia, żeby fałszowanie

tych patentów następowało masowo, a również brak wszelkich dowodów, żeby personel Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego ponosił w fałszowaniu tych patentów jakokolwiek winę, rozpuszczanie więc podobnych pogłosek stanowi dla tych ludzi wielką i niczem nie zasłużoną krzywdę.

Również nieprawdziwe są wiadomości o wielkich stratach Skarbu Państwa albo w patenty do handlu domokrażnego wydawane są bezpłatnie, a więc Skarb Państwa żadnej szkody ponieść nie mógł! Zresztą dochodzenia, prowadzone w dalszym ciągu przez policję doprowadzą niezawodnie do zupełnego wyjaśnienia tej sprawy.

Dwa poważne wypadki automobilowe

Na szosie prowadzącej z Wadowic do Białej wskutek silnych opadów śnieżnych zdarzył się wypadek, mogący mieć nader poważne następstwa. Autobus stał między temi dwoma miastami kursując, tuż no wjeżdżać z Wadowic zepchnął z jednego koła jednego śnieżyn. Wskutek czego ślizgać się, wnet do rowu przewrócił. Na szczęście wobec powolnego tempa jazdy urzedeł nie było gwałtowny i tylko pięciu pasażerów odniosło niezbyt ciężkie rany od skutecznego szkła. Więcej jadących osób wy-

szo jednak ze wstrząsem nerwowym. Rannych oddano szpitalnej opiece w Wadowicach, z których jednego tylko przewieziono zaraz do szpitala bielskiego dla dokonania potrzebnej operacji. W tymże dniu w Bielsku przy ul. Kolejowej półciężarowe auto firmy bliźniarskiej „TU-WU“ zderzyło się z platformą spedycyjną przedsiębiorstwa Naugroschel & Grossmann. Z karambolu tego wyszedł woźnica z mocno uszkodzoną nogą, auto zaś uległo niemal rozbiciu. Woźnicę przekazano opiece szpitalnej.

Wskutek defektu motoru...

Przymusowe lądowanie samolotu wojkowego.
Wczoraj o godz. 12.40 na polach morderzowskich pod Mysłowicami wskutek defektu motoru musiał lądować samolot wojkowy 2 pułku lotniczego w Krakowie. Podczas lądowania podwozie samolotu uległo zniszczeniu. Sierżant Wolf

który prowadził samolot, wyszedł bez szwanku. Zawiadomiono natychmiast o wypadku władze wojskowe w Krakowie, które przysłały na miejsce wypadku pomoc. Pilot, sierżant Wolf, wyjechał z powrotem do Krakowa pociągami

Podwójny wypadek samochodowy.

Dnia 20 grudnia rb. jadący ul. Król. hucką w Deblie pod Katowicami samochód osobowy najeżdżał na przechodzącą ulicą Brunona Mrowca mieszkającą Królewskiej Huty, który przy wypadku uległ cięższym okaleczeniom i o własnych siłach udał się do domu. Wypadek

ten miał i inne następstwa. Mianowicie szofer samochodu, usiłując uniknąć wypadku z Mrowcem, wjechał na tor tramwajowy i spadł wraz z samochodem z nasypu wysokiego na dwa metry do rowu, wskutek czego pasażerka Elżbieta Pawłowicza z Lipin zwichnęła lewą nogę

Zuchwały napad bandytów.

Steroryzowany personel. Okradli bank z 28 tysięcy marek niemieckich.
Onegdaj mieszkańcy Bytomia zelektryzowani zostali sensacyjnym napadem na Bank Przemysłowców. O godz. 5.30 do banku wkroczyło czterech uzbrojonych w rewolwery bandytów, którzy pod groźbą strzelania steroryzowali cały personel banku, i zabrał 28 tys. marek

niemieckich. Bandyci po rabunku bezkarnie zbiegli.
Personel banku po ochłonięciu z pierwszego przestrachu zawiadomił o napadzie policję, która rozpoczęła na tychmiast energiczny pościg, dotychczas jednak bezskuteczny.

trówni urządziła dyrekcja miłe przyjęcie nau-cycielstwa w tamt. kasynie.
(=) **Przytrzymanie.**
Witos Jan i Kucharczyk Teodor z Chorzowa przytrzymani zostali przez Komisariat graniczny w Bytom-Dworzec jako oszukiwani za kradzież przez Komisariat Policji w Chorzowie, dokąd też zostali odstawieni.

(=) **Samobójstwo.**
Dnia 17 bm. niejaka S. M., lat 24, mężatka, zam. w Król. Hucie przy ul. 3-go Maja, w zamiarze samobójczym zażyła większą ilość kwasu solnego i w stanie groźnym odstawiono ją do szpitala Spółki Bractwej w Król. Hucie, gdzie dnia 18 bm. zmarła. Powodem samobójstwa były niesnaski rodzinne.

Ważnik'stz
podarek gwiazdkowy
Aparat fotograficzny
firmy
„Gräbsch“
Optyk i Foto.

(=) **W hotelu.**
Kozłowski Henryk, zam. w Jeziorach, wojew. poznańskie, zgłosił, że dnia 18 bm. podczas noc-

ZENITH

legu w hotelu „Polskim“ w Król. Hucie, nieznanym dotąd sprawca włamał się do lewo pokoju, skąd skradł portfel z zawartością 130 zł., zegarek nikielowy i rewolwer marki „Mausey“ kal. 6,35 z 9 nabojami, poczem zbiegł w niewiadomym kierunku.

(=) **Napad.**
Dnia 19 bm. o godz. 20-21 na ul. Mickiewicza w Król. Hucie napadnięty został przez 2-ch osobników górnik Róż Roman, zam. w Chorzowie przy ul. Król. Jadwigi, którego sprawcy kilka razy jakimś twardym przedmiotem uderzyli w głowę, a następnie zrabowali mu naczke, zawieszającą parę trzewików wartości 47 zł. Po dokonaniu napadu sprawcy ustowali zbiec, jednak przez nadchodząca publiczność i funkcj. policji zostali przytrzymani. W toku dochodzeń stwierdzono, iż jest to Sierżant Brunon i Szubert Jan z Król. Huty. Wymienieni po ukończeniu dochodzeń zostana odstawieni do Sądu Grodzkiego w Król. Hucie.

Najszlachetniejszym podarkiem gwiazdkowym
to dobra książka z
Księgarni Polskiej, Król. Huta
(właścicielka Marja Skowronkowa)
Telefon 10-73 ul. Wolności 28. Telefon 10-73.

Z św. ęłochłowieckiego.
(S) **Cennik na chleb i bułki.**
Powiatowa komisja do badania cen w Świętochłowicach na posiedzeniu w dniu 18 grudnia rb. ustaliła następujące ceny orientacyjne w detalu: chleb (1 kg.) 45 groszy, mąka żytnia 70% (1 kg.) 46 groszy, mąka pszenna 65 proc. (1 kg.) 71 groszy i bułki 92 gramy 10 groszy.

(S) **Wypadek samochodowy na ul. w Wielkiej Hucie.**
Na ul. Krakowskiej w W. Hucie dwóch najeżdżał samochód osobowy na Maksą Kolsdorfą, raniąc go boleśnie. Kolsdorfę przewieziono do szpitala hutniczego; po założeniu opatrunku oddano go opiece domowej.

(S) **Wybuch zapalnika dynamitowego w piecu pokolowym.**

W tych dniach, gdy 16-10 letnia córka p. Malchera Leopolda zamieszkałego przy ulicy Sienkiewicza 24 w Łagiewnikach wrzuciła węgla do pieca, nastąpił nagły wybuch, wskutek czego dziewczyna została ciężko poparzona i nokaleczona na twarzy i szyji. Wybuch nastąpił wskutek zawierzenia się w węgiel zapalnika dynamitowego.

(S) **Stracił nos.**
Dnia 20 grudnia rb. na torze kolei państwowej obok kopalin „Matylda-Zachód“ w Lipinach, dostał się pod koła manewrującego pociągu urzędnik konalni Józef Szczyrba, tracąc przy wypadku obie nogi. Ciężko rannego przewieziono do szpitala Spółki Bractwej w Król. Hucie.

Z Pszczyńskiego.
(P) **Biblioteka pszczyńska T. C. L.**
umieszczona w lokalu Kasy Chorych w Pszczyźnie otwarta jest dla pożyczających książki w każdą środę od godziny 17 do 19 wieczorem i w każdą niedzielę od 11 do 13 w południe.

Z Rybnickiego.
(R) **Wypadek na kopalin.**
Zatrudnieni na kopalin w Marklowicach dwaj ciskacze 25-letni Teodor Gostor i 29-letni Paweł Plochacz z Marklowic zostali przyrzucony przez spadającą kamienie. Obaj doznali ciężkich obrażeń. Rannych odstawiono do lecznicy bractwej w Rydułtowach. Ten sam los spotkał 42-letniego rehaacza z Wodzisławia, nazwiskiem Antoni Machnik. Odstawiono go również do lecznicy w Rydułtowach.

Żarówki wewnątrz matowane.

W ostatnich latach fabrykanci i technicy przysili do przekonania, że możliwość szybkiego rozwoju w przemyśle polega na wytwarzaniu standardowych typów, co umożliwia mechanizację fabrycznej, a tym samym i obniżenie kosztów produkcji. Taki dowód daje możliwość nabycia po najtańszym warstwie społeczeństwa. Technicy nadzwyczajnie gwałtownie wiodą wiedzę techniczną, pracując obecnie nad wprowadzeniem tej idei w życie, również i fabryki żarówek podjęły pracę w tym kierunku.

Przy fabrykacji żarówek normalizacja ma specjalnie duże znaczenie. Żarówki dziś są niewątpliwie artykułem pierwszej potrzeby, wobec czego dziwnem wydaje się, że fabryki wytwarzają obecnie olbrzymią ilość różnych typów tego przedmiotu oodzienego użytku. Nie wymaga wyjaśnienia, wiele pracy wymaga taka różnorodność typów przy fabrykacji, jak również przy magazynowaniu i jak wskazywać tego podraża się koszt własny żarówki.

Celem normalizacji jest wprowadzenie na rynek typu, któryby tak co do zewnętrznej formy, jak i co do wewnętrznej konstrukcji był doskonałym. Przy kupnie żarówki oko kupującego pada najpierw i głównie na zewnętrzną formę, należało zatem zwrócić pod uwagę przy ustalaniu typu fabrykacji, wzgl. typu standardowego. Po drugiej, uciążliwej pracy oraz na podstawie obserwacji i prób zauważono, że forma kropki jest najestetyczniejszą i najbardziej przemawiającą do gustu publiczności. Wobec tego forma kropki została przyjęta jako typ standardowy i to zarówno dla żarówek próżniowych, jak i gazowych. Obecnie wszędzie w Europie przemysł żarówkowy znajduje się w przejściowym stadium reorganizacji: w Anglii, we Francji, w Niemczech, w Austrii, a także i u nas.

Jak już wspomnieliśmy, zamierzały fabryki żarówek nadać żarówkom próżniowym i gazowym jednakość formy, a i odnośnie do ceny też żadnej różnicy między obu rodzajami wykonania nie będzie. Natomiast ustalono 6 ostatnich typów żarówek, a m. o. poborze mocy: 15, 25, 40, 60, 75 i 100 watów.

Te typy żarówek zostały uznane za najdoskonalsze, dające tak jako próżniowe, jak i jako gazowane największe światła. W związku z tem powstała jednocześnie żarówka ekonomiczna, przy fabrykacji której kierowano się zasadą, że nie te żarówki należy uważać za dobrą, która pali się aż do nieskończoności, lecz te, która przy najmniejszym zużyciu prądu daje najlepsze światło. Trzeba było jednak skonstruować typ żarówki nietylko ekonomicznej w zużyciu, lecz również odpowiadającej wymaganiom nowoczesnej techniki oświetleniowej. Starania te idą z jednej strony w kierunku wytwarzania żarówek, które zużywały mało prądu, a jednak dają dobre światło, z drugiej zaś strony zwraca się na to, aby żarówki nomiem intensywnego światła nie raziły oczu. Oba te zadania rozwiązano, tworząc

żarówkę wewnątrz matowaną.

Wyraźnie dotychczas według dawnego systemu żarówki matowane — jakie dotychczas jeszcze spotyka się w sprzedaży — miały te wady, że na szorstki wskutek zewnętrznego matowania powierzchnia osiadał kurz i brud, pochłaniając stopniowo coraz większą ilość promieni świetlnych. U nowego typu żarówek wada ta została w ten sposób usunięta, że udało się po dłuższych próbach doświadczalnych przenieść matowanie na wewnętrzną stronę balonu, tak, że zewnętrzna powierzchnia balonu jest obecnie równie gładką, jak u żarówek niematomowanych. Na gładkiej powierzchni matowanych wewnątrz żarówek kurz i brud nie może osiadać i światło promieni nie pochłania przez ścianki balonu, nie rażąc przytem oczu. Należałoby sobie życzyć, aby niezaprzeczono i oczywiście te zalety zapewniły

żarówkom wewnątrz matowanym szybkie rozpowszechnienie i uznanie jaknajszerszych sfer konsumującej publiczności.

W ten sposób uczyniono poważny krok naprzód w rozbudowie dzieła słynnych wynalazców z T. A. Edisonem na czele, krok, który nie może uciec uwadze naszych techników, ekonomistów i higienistów.

Inż. S. R.

**NAJBARDZIEJ UDOSKONALONA
AMERYKAŃSKA
MASZYNA DO PISANIA**

Przedstawicielstwo na Górnym Śląsku

E. Braszczok i Ska

Katowice, Kościuski 16 Tel. 19-49

Wydawca: „Polska Zachodnia” Sp. z ogr. odp. Redaktor odpowiedzialny: red. Henryk Haube, Katowice, Koperska 14. — Druk: Drukarnia Śląska Sp. z ogr. odp. Katowice, ul. Batorego nr. 2. Telefon 8-78.

Ela Ziembina

Z Braszczoków, Os.

po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Panu dnia 20 grudnia 1929 r., przeżywszy lat 40.

Wyprowadzenie zwłok na cmentarz w Wielkich Hajdukach nastąpi we wtorek dnia 24-go grudnia o godz. 8^{1/2}, rano, o czym zawiadamiła przyjaciół i znajomych pozostali w głębokim żalu

Kazimierz Ziembra z dziećmi.

S. P.

Adam Karol Studencki

lat 34, major dyplomowany W. P., szef Wydziału Sztabu Głównego w Warszawie, kawaler orderów: Virtuti Militari, Krzyża Walecznych, Złotego Medalu Zasługi i szeregu krzyżów zagranicznych, zmarł dnia 21-go grudnia 1929 r. w Krakowie.

Pogrzeb odbędzie się z kaplicy szpitala garnizonowego w Krakowie dnia 23-go grudnia 1929 r. o godz. 10,30 rano,

o czym zawiadamiają

Oficerowie Sztabu Głównego.

Życie sportowe.

Petkiewicz w Ameryce nie będzie startował?

Amerkańska Unja Atletyczna ma poważne zastrzeżenia co do udziału Petkiewicza w zawodach amatorskich.

Jak donosi prasa warszawska, wychodząca w Buffalo codzienna gazeta polska „Dziennik dla Wszystkich”, a to w dniu 6. 12. 1929, na raczemem miejscu podaje depezę swego korespondenta z Nowego Jorku, która brzmi następująco:

Amatorska Unia Atletyczna w Nowym Jorku nie wie o polskim biegaczu St. Petkiewiczu.

Nowy Jork (INS). Stanisław Petkiewicz z Polski, zwycięzca Paavo Nurmeho i zwycięzca biegów w Szwecji i w Anglii, jeżeli do Stanów Zjednoczonych na okręcie „Berenaria”.

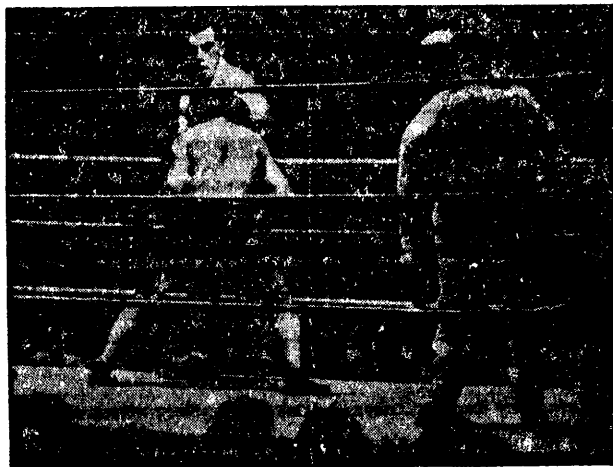
Na zapytanie „Dziennika dla Wszystkich” w

sprawie bliższych szczegółów jego występów i pobytu w Stanach Zjedn. agencja prasowa „J. N. S.” informuje, że „Amateurs Athletic Union” nie wie o jego zamiarach działalności w Stanach Zjednoczonych, poza informacją prasową, że wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Z tego powodu agencja prasowa „J. N. S.” obawia się, że Petkiewicz może nie uzyskać urzędowej sankcji tej organizacji, jeśli będzie chciał brać udział w seriach biegów konkurencyjnych.

Daniel J. Ferris, sekretarz „Amateur Athletic Union” twierdzi, że jeśli panieru uwzględnienia Petkiewicza będą w rozprawie i okaże się że wyjechał na własną koszt, pozwoli mu na bieżni konkurencyjne bez żadnej kwestii.

Jeśli przybywa na zaproszenie, tak dobrane p. Ferris, to prawo do udziału w biegach konkurencyjnych będzie kwestionowane, ponieważ za prosiny nie były wydane droża urzędowa.

Olbrzym w ringu.

Carnera, młody olbrzym włoski, a obecnie „nadmieła” Francji w walce o szampionat wszelkich wag, pokonał w rewanzowej walce eksmistrza Niemiec Dienera przez k. o. techniczny już w 6-tej rundzie

Kalendarzyk dzisiejszych meczów piłkarskich.

Tegoroczna zima, w porównaniu do poprzednich lat jest dla naszych piłkarzy bardzo łagodna, gdyż względne warunki atmosferyczne i niepokryte śniegiem boiska, umożliwiają im uprawianie swego ulubionego sportu bez przerwy. W rezultacie wpłynęło to również na utrzymanie formy i kondycji piłkarzy, którzy w ubiegłym roku byli zmuszeni do treningów w krytych salach gimnastycznych.

Oby warunki te utrzymały się jak najdłużej, a wówczas piłkarze nasi wo-

góle nie rozstaną się z boiskami a sympatycy piłki nożnej będą mieli emocje nawet w porze zimowej.

Dzisiaj odbędzie się następujące mecze w Katowicach:

- I. F. C. — Kolejowy K S.
- Diana — Żydowski K S.
- Polcyjny K. S. — Iskra w Król. Hucie:
- Stadion — Naprzód Zajączek
- Amatorski K. S. rez. — Powstańiec
- Chebie.

w Slemianowicach: K. S. 07 — Sławia Ruda

Radio.

na niedziela, dnia 22. grudnia 1929.

Katowice, Iala 488-7. Godz. 10.15 — transmisja nabożeństwa z Katedry Wileńskiej, 11.08 — sygnał czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie, hejnał z Włocławka Marickiej w Krakowie oraz komunikat meteorologiczny z Warszawy, 12.10 — poranek symboliczny z Piłharmonią Warszawską, 14.00 — przerwa, 15.00 — transmisja z Warszawy. Dyr. S. Modrzejcki: „Co słychać o czem wieścił zebra”, 15.20 — ks. dr. B. Rosiński: Z cyklu wykładów religijnych — „Nasze pochodzenie”, 15.40 — inż. Jan Dawlikowski: „O osuszaniu i nawadnianiu gruntów ornych, łak i pastwisk”, 16.00 — koncert popularny z udziałem zespołu Instrumentalnego Polskiego Radia w Katowicach. Program: 1) Kozart: „Tytus orientala”, 2) Bartok: Walec, 3) Popy: Suite orientala, 4) Ravello: Amorilila, 5) Grieg: Pieśń Solvjeig, 6) Hoason: Kullig na staroim mieście, 7) Söderman: Barletka, 8) Rogister: Paysage, 9. Haydn: Capriccio, 10. Amadei: Serenata, 11) Ferraris: Walec, 12) N. Mossowski: Mazur, Godz. 17.15 — A. A. Moskowskiej: „Na szachownicy”. Podstawowe wiadomości w grze szachowej oraz aktualia dla zawodników miłośników gry, 17.40 — koncert Orkiestry Reprezentacyjnej Policji Państwowej w Warszawie, 19.00 — rozmaitości, zapowiedź programu na dzień następnym, komunikat Teatru Polskiego oraz przegląd widowisk, 19.20 — Intermezzo muzyczne, 19.30 — „Bery i bołki ślaskie” — wygłosz Karlik z Kocyndra — (Prof. St. Ligoni), 19.58 — sygnał czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie, 20.00 — kwadrans literacki z Warszawy, 20.15 — koncert wieczorny z Krakowa, 21.45 — Juchowisko pogodnie, 22.15 — komunikat meteorologiczny z Warszawy, komunikaty sportowe oraz zapowiedź programu na dzień następnym w języku francuskim, 22.35 — komunikaty prasowe P. A. T. z Warszawy, 23.00 — muzyka tańczona z Warszawy.

w Świętochłowicach: Śląsk — V. F. B. Gilwica

Sławia II — Wyzwolenie Łaglewniki
Ruch Wielkie Hajduki wyjeżdża do Zaborza, gdzie rozegra mecz towarzyski z „Preussen” Zaborze, mistrzem Śląska Opolskiego.

Górny Śląsk bije Wilno w bokse 12:0.

W uświetny plątek gościnnie reprezentacja policjarska Górny Śląska pod kierownictwem Wondzo i Sadowskiego w składzie: Moczko, Kerner, Górny, Barra, Wietczak i Garstecki w Wilnie, gdzie rozegrała międzyokreżowe zawody bokserkie z Okręgiem Wileńskim w sześciu wagaach.

Pięściarze nasi odnieśli stosunkowo łatwe zwycięstwo, wyrzuwając mecz w stosunku punktów 12:0. Bokserzy wileńscy reprezentali świetny i bardzo obliczający materiał, brak im jednakże jeszcze techniki i rutyny meczowej.

Sukces bokserów gdańskich w Bydgoszczy.

W Bydgoszczy bokserzy Gedanin pokonali zespół Polonii bydgoskiej w nieznacznym stosunku punktów 9:7

Narty

Buty do nart

Kostumy do nart

oraz inne sportowe artykuły nadeszły w dużym wyborze.

Ceny niskie! Klubom rabati!

„START”

Sp. z o. o.

3 Maja 19 Katowice 3 Maja 19

Gielda.

z dnia 21 grudnia 1929 r.

Waluty i dewizy.

Nowy Jork 8.88-2. Londyn 43.44-50. Paryż 35.07. Praga 26.42-50. Włochy 46.60. Belgia 124.05. Szwajcaria 173.15-173.12. Berlin 213.25 Dolar prywatny 8.88

Bank Polski 173-178. Bank Zachodni 80 Bank Związku Spół. Zarobk. 78.50. Wegry 50. Cegielski 49. Lillip 37.75. Modrzew 16.80. Poż. inwestycyjna 4 proc. 118.25-118.00-118.00. Doł. orient. 5 proc. 69.00-68.25. Dolarowa 6 proc 80.50. Ziemskie 4^{1/2} proc. 47.25-47.35.

Fożniańska giełda rhotowa

z dnia 21 grudnia 1929 r.

Zyto 25.25-26.00. Pazenka 34.25-36.25. Jęczmień przemysłowy 23.75-24.75. Jęczmień browarowy 26.75-29.75. Owies jednolity 19.75-21.78. Mąka żytnia 39.50. Mąka pszenna 55-59. Otręby żytnie 15.75-16.75. Otręby pszenne 18-19. Groch polny 35-39. Groch Poligera 38-45. Orzechy 39-46. Rzenak 75-79

Zestawienie wyników wyborów gminnych z dnia 8 grudnia 1929 roku w 55 gminach powiatu pszczyńskiego, w których głosowano:

27. Mokra:
 a) ilość mandatów gminnych 12
 b) ilość uprawnionych do głosowania 990
 c) ilość oddanych głosów 861
 d) ilość nieważnych głosów —
 e) ilość ważnych głosów 861
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Polsko-Katolicka Lista Reparytyna Gospodarcza (prorz.) 379 5
 Nr. 2. Grupa Robotników i Chalupników (polska opoz.) 384 5
 (2 Ch. D. plus 3 PPS.)
 Nr. 3. Grupa listy wyborcze robot. (polska kompromis.) 128 2
 (1 prorz. i Ch. D.)
 g) połączone listy 2 plus 3
 h) ilość mandatów prorządowych 6

28. Murcki:
 a) ilość mandatów gminnych 15
 b) ilość uprawnionych do głosowania 1256
 c) ilość oddanych głosów 1191
 d) ilość nieważnych głosów 7
 e) ilość ważnych głosów 1184
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 127 2
 Nr. 2. Polska Partia Socjalistyczna (opozycyjna) 77 1
 Nr. 3. Narodowy Ruch Robotniczy (polska opozycyjna) 252 3
 Nr. 4. Niemiecka Socjalistyczna Partia Pracy (opozycyjna) 84 1
 Nr. 5. Narod. Chrześc. Zjednoczenie Pracy (polska prorz.) 318 4
 Nr. 6. Christliche Volkspartei (opozycyjna) 326 4
 g) połączone listy 1 plus 3, 2 plus 4
 h) ilość mandatów prorządowych 4

29. Ornontowice:
 a) ilość mandatów gminnych 18
 b) ilość uprawnionych do głosowania 1154
 c) ilość oddanych głosów 919
 d) ilość nieważnych głosów —
 e) ilość ważnych głosów 919
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Kat. Partia Ludowa (opozycyjna mieszana) 267 5
 (2 polsk. op. PPS, 1 3 Niem.)
 Nr. 2. Lista Polsko-Katolickich Obywateli (prorz.) 511 10
 Nr. 3. Narodowy Ruch Robotniczy (polska opozycyjna) 141 3
 g) ilość mandatów prorządowych 18

30. Orzesze:
 a) ilość mandatów gminnych 15
 b) ilość uprawnionych do głosowania 1916
 c) ilość oddanych głosów 1616
 d) ilość nieważnych głosów 25
 e) ilość ważnych głosów 1591
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 500 5
 Nr. 2. Lista Reparytyna Zjednoczonych Obywateli (polska prorz.) 462 4
 Nr. 3. Deutsche Sozialistische Arbeitspartei (opozycyjna) 629 6
 g) ilość mandatów prorządowych 4

31. Panewnik:
 a) ilość mandatów gminnych 9
 b) ilość uprawnionych do głosowania 837
 c) ilość oddanych głosów 739
 d) ilość nieważnych głosów 16
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Zjedn. Stronnictw Chrześc. Polskich (prorz.) 553 7
 Nr. 2. Chrześc. Zjednoczenie Gosp. (prorz.) 170 2
 g) ilość mandatów prorządowych 9

32. Pąnlówy:
 a) ilość mandatów gminnych 9
 b) ilość uprawnionych do głosowania 469
 c) ilość oddanych głosów 421
 d) ilość nieważnych głosów 9
 e) ilość ważnych głosów 412
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Lista Robotniczo-Włociańska (prorz.) 127 3
 Nr. 2. Polski Blok Obywatelski (opozycyjna Ch. D.) 285 6
 g) ilość mandatów prorządowych 3

33. Pawłowice:
 a) ilość mandatów gminnych 12
 b) ilość uprawnionych do głosowania 663
 c) ilość oddanych głosów 584
 d) ilość nieważnych głosów 1
 e) ilość ważnych głosów 583
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Chrześc. Katolicki Blok Gospodarczy (prorz.) 97 2
 Nr. 2. Polskie Stronnictwo Ludowe (prorz.) 198 4
 Nr. 3. Deutsche Wahlgesellschaft (opozycyjna) 96 2
 Nr. 4. Narodowo Chrześc. Blok Gospodarczy (polska prorz.) 62 1
 Nr. 5. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 130 3
 g) połączone listy 1 plus 2 plus 4 plus 5
 h) ilość mandatów prorządowych 7

34. Piszek:
 a) ilość mandatów gminnych 12
 b) ilość uprawnionych do głosowania 537
 c) ilość oddanych głosów 477
 d) ilość nieważnych głosów —
 e) ilość ważnych głosów 476
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Polska Partia Socjalist. i Niemiecka Socjalistyczna Partia Pracy opozycyjna) 86 2
 Nr. 2. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 201 5
 Nr. 3. Blok Zjednoczonych Obywateli (polska prorz.) 78 2
 Nr. 4. Narod. Chrześc. Blok Gospodarczy (polska prorz.) 116 3
 g) połączone listy 1 plus 3 plus 4
 h) ilość mandatów prorządowych 5

35. Pietrzymowice:
 a) ilość mandatów gminnych 12
 b) ilość uprawnionych do głosowania 626
 c) ilość oddanych głosów 518
 d) ilość nieważnych głosów 1
 e) ilość ważnych głosów 514
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Lista Jana Przewoźnika (polska prorz.) 100 3
 Nr. 2. Narod. Chrześc. Blok Gospod. (polska prorz.) 55 1
 Nr. 3. Lista Pawła Hermana (polska prorz.) 46 1
 Nr. 4. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 313 7
 g) połączone listy 1 plus 2 plus 3
 h) ilość mandatów prorządowych 5

36. Piotrowice:
 a) ilość mandatów gminnych 18
 b) ilość uprawnionych do głosowania 2392
 c) ilość oddanych głosów 2137
 d) ilość nieważnych głosów 51
 e) ilość ważnych głosów 2085
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Katolicki Blok Ludowy Kościuchna (polska opoz.) 389 4
 Nr. 2. Polska Partia Socjalistyczna 540 8
 Nr. 3. Katolicki Blok Ludowy Piotrowice (polska opozycyjna) 349 3
 Nr. 4. Katolicki Blok Ludowy Ochotlec (polska opoz.) 281 2
 Nr. 5. Narod. Chrześc. Blok Gospod. (polska prorz.) 266 2
 Nr. 6. Zjednoczenie Obywatelskie (polska prorz.) 133 1
 Nr. 7. Zjednoczenie Obywateli w Ochotlec (polska prorz.) 128 1
 g) połączone listy 1 plus 3 plus 4, 5 plus 7
 h) ilość mandatów prorządowych 6

37. Pniówek:
 a) ilość mandatów gminnych 9
 b) ilość uprawnionych do głosowania 139
 c) ilość oddanych głosów 126
 d) ilość nieważnych głosów —
 e) ilość ważnych głosów 126
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Deutsche Wahlgesellschaft (opozycyjna) 35 3
 Nr. 2. Narod. Chrześc. Blok Gospod. (prorz.) 80 6
 Nr. 3. Lista Polskich ewangelików (prorz.) 11 —
 g) ilość mandatów prorządowych 6

38. Podlesie:
 a) ilość mandatów gminnych 12
 b) ilość uprawnionych do głosowania 1636
 c) ilość oddanych głosów 1496
 d) ilość nieważnych głosów 5
 e) ilość ważnych głosów 1491
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Partia Obywatelska (polska prorz.) 64 —
 Nr. 2. Kółko Rolnicze (polska prorz.) 27 —
 Nr. 3. Liga Katolicka (polska prorz.) 82 1
 Nr. 4. Katolickie Zjednoczenie Rolnicze (prorz.) 246 2
 Nr. 5. Blok Polsko-Niemiecki Socjalistyczny (opozycyjna miesz.) 354 3
 Nr. 6. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 74 1
 Nr. 7. Narod. Chrześc. Blok Gospod. (polska prorz.) 352 3
 Nr. 8. Polsko-Katolicki Obywateli (opozycyjna) 100 —
 Nr. 10. Deutsche Wahlgesellschaft (opozycyjna) 127 1
 Nr. 11. Wspólny Blok Obywateli (polska prorz.) 65 1
 g) połączone listy 1 plus 2 plus 3 plus 4 plus 6 plus 7 plus 11
 h) ilość mandatów prorządowych 7

39. Padostowice:
 a) ilość mandatów gminnych 9
 b) ilość uprawnionych do głosowania 311
 c) ilość oddanych głosów 283
 d) ilość nieważnych głosów 16
 e) ilość ważnych głosów 267
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 93 3

Nr. 2. Lista Bloku Robotniczo-Rolniczego (polska prorz.) 174 6
 a) ilość mandatów prorządowych 6

40. Szczerbiec:
 a) ilość mandatów gminnych 9
 b) ilość uprawnionych do głosowania 205
 c) ilość oddanych głosów 192
 d) ilość nieważnych głosów —
 e) ilość ważnych głosów 192

- głos. mand.
 Nr. 1. Polskie Zjednoczenie Gospodarzy i Robotników (prorz.) 54 3
 Nr. 2. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 56 2
 Nr. 3. Narod. Chrześc. Blok Gospod. (polska prorz.) 62 5
 g) ilość mandatów prorządowych 1

f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów głosów i mandatów.
 Nr. 1. Polskie Zjednoczenie Gospodarzy i Robotników (prorz.) 54 3
 Nr. 2. Katolicki Blok Ludowy (polska opozycyjna) 56 2
 Nr. 3. Narod. Chrześc. Blok Gospod. (polska prorz.) 62 5
 g) ilość mandatów prorządowych 1

Jak promień słońca przesłania eter, daje czysty i silny odbiór...
 Wyrób Zakładów Marconi, załatwionych przez generałnego wyznawcę

Marconi

POLSKIE ZAKŁADY MARCONI S.A.
 Katowice, Dworcowa 16.

41. Smardzowice:
 a) ilość mandatów gminnych 9
 b) ilość uprawnionych do głosowania 138
 c) ilość oddanych głosów 128
 d) ilość nieważnych głosów 3
 e) ilość ważnych głosów 125
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Kat. Blok Ludowy (polska opozycyjna) 74 5
 Nr. 2. Narod. Chrześc. Blok Gospod. (polska prorz.) 40 3
 Nr. 3. Zw. Inwalidów (polska prorz.) 11 1
 g) połączone listy 2 plus 3
 h) ilość mandatów prorządowych 4

42. Stara Kuźnica:
 a) ilość mandatów gminnych 9
 b) ilość uprawnionych do głosowania 448
 c) ilość oddanych głosów 387
 d) ilość nieważnych głosów 5
 e) ilość ważnych głosów 382
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Narod. Chrześc. Blok Gosp. (polska prorz.) 108 2
 Nr. 2. Katol. Blok Ludowy (polska opozycyjna) 111 3
 Nr. 3. Lista Chrześc. Obywateli (polska prorz.) 52 1
 Nr. 4. Lista Właśc. Domów i Lokatorów (polska prorz.) 111 3
 g) ilość mandatów prorządowych 6

43. Stara Wieś:
 a) ilość mandatów gminnych 12
 b) ilość uprawnionych do głosowania 987
 c) ilość oddanych głosów 877
 d) ilość nieważnych głosów 12
 e) ilość ważnych głosów 865

f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów: głos. mand.
 Nr. 1. Verenigte Bürgerpartei (opozycyjna) 229 3
 Nr. 2. Polska Lista Obywatelska (prorz.) 348 5
 Nr. 3. Lista Rolniczo-Gospodarcza (polska prorz.) 120 2
 Nr. 4. Katol. Blok Ludowy (polska opozycyjna) 168 2
 g) połączone listy 2 plus 3 plus 4
 h) ilość mandatów prorządowych 7

44. Studzionka:
 a) ilość mandatów gminnych 15
 b) ilość uprawnionych do głosowania 751
 c) ilość oddanych głosów 642
 d) ilość nieważnych głosów 6
 e) ilość ważnych głosów 636
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

- głos. mand.
 Nr. 1. Narod. Chrześc. Blok Gosp. (polska prorz.) 210 5
 Nr. 2. Katol. Blok Ludowy (polska opozycyjna) 226 5
 Nr. 3. Evangelische Wahlgesellschaft (opozycyjna) 102 3
 Nr. 4. Kath. Wahlgesellschaft (opozycyjna) 98 2
 g) połączone listy 1 plus 2, 3 plus 4
 h) ilość mandatów prorządowych 8

45. Suszec:
 a) ilość mandatów gminnych 12
 b) ilość uprawnionych do głosowania 612
 c) ilość oddanych głosów 545
 d) ilość nieważnych głosów 2
 e) ilość ważnych głosów 547
 f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:

Nr. 1. Kat. Blok Ludowy (polska opozycyjna)	283	5
Nr. 2. Polskie Stronnictwo Ludowe (prorządowa)	315	7
46. Świerczyno:		
a) ilość mandatów gminnych	9	
b) ilość uprawnionych do głosowania	208	
c) ilość oddanych głosów	210	
d) ilość nieważnych głosów	1	
e) ilość ważnych głosów	209	
f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:	głos. mand.	
Nr. 1. Lista Obywatelska (polska prorządowa)	85	2
Nr. 2. Polskie Stronnictwo Ludowe (prorządowa)	154	7
a) ilość mandatów prorządowych	9	
47. Tychy:		
a) ilość mandatów gminnych	18	
b) ilość uprawnionych do głosowania	3598	
c) ilość oddanych głosów	3257	
d) ilość nieważnych głosów	25	
e) ilość ważnych głosów	3232	
f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:	głos. mand.	
Nr. 1. Narodowa Partia Robotnicza (polska NPR.)	518	3
Nr. 2. Deutsche Wahlgesellschaft (opozycyjna)	576	3
Nr. 3. Narodowy Ruch Robotniczy (polska opozycyjna) NPR.	310	2
Nr. 4. Blok Robotniczy (polska opozycyjna)	136	—
Nr. 5. Obywatelski Blok Gospod. (polska prorządowa)	462	3
Nr. 6. Katol. Blok Ludowy (polska opozycyjna)	1230	7
g) połączone listy 4 plus 5 3 plus 6		
h) ilość mandatów prorządowych 3.		
48. Urbanowice:		
nie głosowały.		
49. Wesola:		
a) ilość mandatów gminnych	9	
b) ilość uprawnionych do głosowania	647	
c) ilość oddanych głosów	577	
d) ilość nieważnych głosów	3	
e) ilość ważnych głosów	574	
f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów:	głos. mand.	
Nr. 1. Kat. Blok Ludowy (polska opozycyjna)	252	5
Nr. 2. Partia Prawa Ludu (miesz.) (1 Ch. D. 1 Niem.)	116	2
Nr. 3. Polska Bezparytyjna Lista Gospodarcza (prorządowa)	47	—
Nr. 4. Polska Partia Socjalistyczna BWR. (prorządowa)	68	1

Najpraktyczniejszy podarek gwiazdkowy

Nr. 5. Lista Bezparytyjna (polska opozycyjna)	42	—
Nr. 6. Kat. Blok Ludowy Kolonii Szklarnia (polska opozyc.)	49	1
g) połączone listy 1 plus 3 plus 6		
h) ilość mandatów prorządowych	1	
50. Wisła Wielka:		
a) ilość mandatów gminnych	12	
b) ilość uprawnionych do głosowania	567	
c) ilość oddanych głosów	462	
d) ilość nieważnych głosów	4	
e) ilość ważnych głosów	458	
f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów głosów i mandatów		
Nr. 1. Narod. Chrześc. Zjednoczenie Pracy (polska prorządowa)	40	1
Nr. 2. Alte Bittgerpartei (opozycyjna)	117	3
Nr. 3. Bezparytyjny Blok Gosp. (polska prorządowa)	78	2
Nr. 4. Międzynarodne Zjednoczenie Polskiego Stronnictwa Robotniczego (prorządowa)	10	—
Nr. 5. Narodowy Ruch Robotniczy (polska opozycyjna)	29	1
Nr. 6. Obywatelskie Zjednoczenie Robotn. (polska opoz. Ch. D.)	132	4
Nr. 7. Kat. Blok Ludowy (polska opozycyjna)	52	1
z) połączone listy 1 plus 3 plus 5 plus 6 plus 7		
h) ilość mandatów prorządowych	2	(3?)
51. Wola:		
a) ilość mandatów gminnych	9	
b) ilość uprawnionych do głosowania	400	
c) ilość oddanych głosów	299	
d) ilość nieważnych głosów	4	
e) ilość ważnych głosów	295	
f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów, głosów i mandatów	głos. mand.	
Nr. 1. Uarod. Zjednoczenie Chrześc. Pracy (polska prorządowa)	244	8
Nr. 2. Kat. Blok Ludowy (polska opozycyjna)	51	1
z) ilość mandatów prorządowych	8	
52. Wyrzy:		
a) ilość mandatów gminnych	15	
b) ilość uprawnionych do głosowania	1172	
c) ilość oddanych głosów	955	
d) ilość nieważnych głosów	30	
e) ilość ważnych głosów	925	

f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów, głosów i mandatów	głos. mand.	
Nr. 1. Lista Rolnicza (polska prorządowa)	137	3
Nr. 2. Narod. Chrześc. Blok Gosp. (polska prorządowa)	96	3
Nr. 3. Tow. Polek (polska prorządowa)	52	1
Nr. 4. Narod. Ruch Robotn. (polska opozycyjna)	309	5
Nr. 5. Związek Inwalidów Gór. i Hutniczych (polska prorządowa)	86	1
Nr. 6. Kat. Blok Ludowy (polska opozycyjna)	245	4
g) połączone listy 2 plus 3 plus 5		
h) ilość mandatów prorządowych	6	
53. Zarzecze:		
a) ilość mandatów gminnych	12	
b) ilość uprawnionych do głosowania	262	
c) ilość oddanych głosów	282	
d) ilość nieważnych głosów	2	
e) ilość ważnych głosów	280	
f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów, głosów i mandatów	głos. mand.	
Nr. 1. Narod. Ruch Robotniczy (polska opozycyjna) N. P. R.	161	7
Nr. 2. Blok Gospodarczy Rolników (polska prorządowa)	119	5
z) ilość mandatów prorządowych	8	
54. Zawłść:		
a) ilość mandatów gminnych	9	
b) ilość uprawnionych do głosowania	241	
c) ilość oddanych głosów	286	
d) ilość nieważnych głosów	5	
e) ilość ważnych głosów	281	
f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów, głosów i mandatów	głos. mand.	
Nr. 1. Polska Partia Socjalistyczna (opozycyjna)	130	4
Nr. 2. Mieszana Polska Lista Obywatelska (prorządowa)	151	5
z) ilość mandatów prorządowych	8	
55. Zazdrość:		
a) ilość mandatów gminnych	9	
b) ilość uprawnionych do głosowania	220	
c) ilość oddanych głosów	194	
d) ilość nieważnych głosów	7	
e) ilość ważnych głosów	187	
f) z tego przypada na każdą ze zgłoszonych list kandydatów, głosów i mandatów	głos. mand.	
Nr. 1. Narod. Chrześc. Zjednoczenie Gospodarczy i Robotników (polska prorządowa)	93	4
Nr. 2. Lista Ch. D. (polska opozycyjna)	94	5
g) ilość mandatów prorządowych	4	

Koniec

Na święta do młoczenia!

Jedynie **PERŁA MARGARYNA MLECZNA**

z fabryki margaryny „Herba” w Królewskiej Hucie

na Górnym Śląsku — jedynej w Polsce **zastąpi masło naturalne.**

Swoją dobrocią przewyższa najlepszą niemiecką margarynę w wiankach z Gdańska, jest znacznie tańsza, daje zatrudnienie tylko polskimi pracownikami i pracownikom.

Zadzajcie wszędzie Margarynę „Herba” — Posiadaćcie przemysł polski

Fabryka Margaryny „Herba”
Tel. 5-38. Królewska Huta, Rynek 3. Tel. 5-38.

ARCHITEKT I BUDOWNICZY JÓZEF KOZIEŁ

BIELSKO, ul. Matejki 8, obok dworca - Tel. 1192

Budowa gmachów publicznych, domów mieszkalnych zakładów przemysłowych i t. p. Konstrukcje żelazo betonowe i betonowe. Projekty i kosztorysy.

Najstaranniej pielęgnowane wina wszelkich gatunków ORAZ Wódki i Likjery renomowanych firm poleca Firma Przyszkowski i Sp.

Tow. z o. p.
HURTOWNIA WIN
Sprzedaż detaliczna

KATOWICE, ul. Mariacka 7 / Tel. 1298

Czystość

Ilustrowany Miesięcznik Popularny

„Czystość” Szerzy zasady higieny i notuje czyny szlachetne!
„Czystość” Kto chce, aby w Polsce nie było brudni!
„Czystość” Kto pragnie, aby czyny szlachetne były wzorem dla wszystkich, szczeg. zaś dla podras. pokoleń, ten abonuje „Czystość”!

Wydatek niewielki. Rocznie z 6.—, Zagranicą Dol. 2.—
Ogl. wiersz mm. przed tekstem gr 60 — za tekstem gr 50.

Częstochowa   **Warszawa**   **Krynica**
Skrz. pocztowa 104   Skrz. poczt. 729   willa „P. Swarca”
P. K. O. Nr. 15-960   pokój 21

W Częstochowie bliższych inform. udzieli
Red. Lekarz-Dta Michał Graliński, Al. Najów, Marji Panny 10 — Tel. 2-50
Zastępcy wszędzie pozukiwani!

Nr. wzorowy wysyłamy po otrzymaniu 50 gr w znaczkach poczt. na żądanie i gratis.

Konfektę meską i dziecienną

oraz **plaszcz damski** poleca w największym wyborze i po **najniższych cenach**

Na sobotę. **Dom Odzieżowy J. Krell, Katowice**   3 Mała 23   Tel. 1141

Dodatek tygodniowy „Polski Zachodniej” poświęcony nauce, literaturze, sztuce i sprawom oświatowym.

A. Gembała, asyst. U. J.

Narodziny kalendarza.

Fakt istnienia roku podzielonego na 365 — a co 4 lata 366 — dni jest zjawiskiem dla nas tak powszechnym i prostym, że niewiele tylko ludzi zastanawia się nad jego powstaniem, i takkolwiek jest to jeden bodaj z najstarszych „wynalazków”, jaki z wieków starożytnych do naszych czasów zachował swą aktualność.

Ojczyzną kalendarza jest Egipt, kraj, w którym na przestrzeni przeszło 5000 lat rozwinęła się ogromnie wysoka kultura duchowa i materialna tak doskonale odmalowana przez naszego świętego powieściopisarza B. Prusa w „Faraonie”.

Pewne zjawiska w przyrodzie, jakie do dziś dnia możemy sami obserwować, spowodowały, że wszystkie ludy, stojące już na pewnym szczeblu kultury i cywilizacji, pragnęły określać długość czasu, dzieląc ją na dni, tygodnie i miesiące.

Weźmiemy pod uwagę np. księżyc, który regularnie co pewien okres czasu okazuje się nam jako tarcza jasno oświetlona, albo też drobny jego ułamek w postaci cienkiego rogala. Zmiany te następujące w stosunkowo krótkich odstępach czasu, posłużyły do stworzenia kalendarza.

W związku z obserwacją zmian księżycowych rozpoczęto łączyć inne zjawiska, które nazwałbym zjawiskami klimatycznymi w odróżnieniu do zjawisk astronomicznych. Np. u nas dwunastomiesięczny cykl księżycowy odpowiada mniej więcej okresowi, w którym natura przechodzi całkowicie swą fazę zimową.

W Egipcie sprawa przedstawiała się inaczej, gdzie najbardziej charakterystycznym zjawiskiem były wylewy rzeki Nilu. Powtarzały się one rok rocznie z matematyczną dokładnością. Ruch to też uczeni kapłani egipscy zauważyli, że okres od jednego wylewu do drugiego pokrywa się mniej więcej z dwunastomiesięcznym cyklem księżycowym. Podzielono więc ten czasokres na 12 miesięcy każdy mniej więcej po 29 do 30 dni.

Tak przedstawia się pierwsza faza rozwoju kalendarza. (Nawiasem dodaję, że „kalendarz” jako termin naukowy określa problem podziału czasu na dni,

Nasa Bieloniówna.

Spętany orzeł.

Spętany orzeł, wiecznie śni w tęsknocie
Swój w nieb przestwory wzlot!
Spętany orzeł, śnił się daremnie,
By pęt rozewał spłot!
Lecz, wleży twarde,
Nie wystarczy siła
W orłowy zbrojna hart.
I kona orzeł! Kona, lecz w gódninie,

W ostatniej życia chwili
Śnił swój o wzlocie sen!
I wznosił skrzydła, i pierś o gład rani,
I dźbił pęta szarpie,
Aż wyzwolony z wiecznej męczarni kaźni
Wzniesie się w niebios wyż
Ten, co szamał się bez skutku w cień,
Orli, swobodny duch!

miesiąc, rok itd.) Rok dzielił się na 12 miesięcy księżycowych, a świądzący o tem uroczystość ku czci księżycy obchodzono w Egipcie na początku każdego miesiąca, którą nazywano „ebot”.

Wiadomo jednak, że rok księżycowy nie pokrywa się bynajmniej z rokiem słonecznym, co Egipcjanie rychło zauważyli właśnie dlatego, że początek wylewu nie zgadzał się z „kalendarzem”. Było to głównym powodem, dla którego uczeni egipcyscy postanowili przeliczyć rachubę czasu według zmian księżycowych, a przystąpili do stworzenia roku słonecznego.

Nie dokonali tego Babilończycy, którzy „stworzyli” także rok o 12 miesiącach księżycowych. Według mojego zdania prawidłowy i w ściśle określonym czasie odbywający się wylew Nilu jest powodem, że Egipcjanie przeszli od roku księżycowego do słonecznego. Natomiast pojawiające się również corocznie wylewy rzek babilońskich Eufratu i Tygrysu nie występowały z taką dokładnością i dlatego potrzeba dokładnego kalendarza nie była w Babilonie taką koniecznością jak w Egipcie. Rok w Babilonie wahał się w granicach 354 o 365 dni.

Jak więc wspominałem wcześniej „wynaleźli” rok słoneczny. Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że wiadomości matematyczno-astronomiczne, uczonych egipskich nie były znaczne i nie więc dokładnego, że w obliczeniu długości roku omylił się o ¼ dnia. Niedokładności tej już nie usunął i w tej formie używał swego kalendarza aż do roku 139 po Chr., jak to wiemy z autora łacińskiego Censorina, a być może, że używał go nawet do VI w. po Chr.

W naszych czasach radzimy sobie z tą ¼ dnia w ten sposób, że co 4 lata

zaprowadzamy rok t. zw. przestępny o 1 dzień dłuższy.

Egipcjanie natomiast przesuwali początek roku co 4 lata o 1 dzień naprzód. Za 120 lat (4×30 dni) początek roku w Egipcie przypadał na pierwszy dzień następnego miesiąca a za 1460 lat (365×4) przypadł znów prawidłowo t. zn. na 1 dzień miesiąca pierwszego thoth. W naukowej literaturze okres 1460 lat nazywamy okresem „sothis” który w kwestjach chronologicznych Egiptu odgrywa niezmiernie doniosłą rolę.

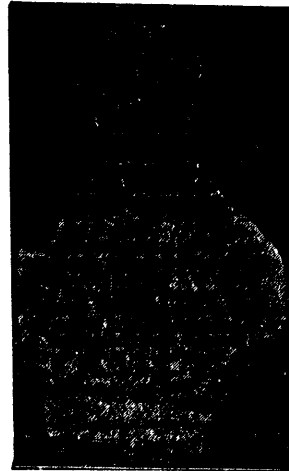
Rok egipski miał więc 365 dni, dzielił się na 12 miesięcy po 30 dni a 5 ostatnich były dni świąteczne t. zw. epagomenne.

Porozumienie jeszcze kwestja czasu wprowadzenia kalendarza w Egipcie.

Na podstawie dokumentów możemy stwierdzić, że rok słoneczny został wprowadzony w Egipcie 19 lipca (według ery juliańskiej) 4241 roku przed nar. Chr. Rok 4241 jest jedną z fundamentalnych dat w historii starożytnej, mającej dla dziejów ducha ludzkości ogromnie doniosłe znaczenie. Ten kalendarz wprowadzony w 4241 roku prz. Chr. jest do dzisiejszego dnia w użyciu z tą tylko modyfikacją, że co 4 lata posiadamy rok przestępny.

O pomyśle w obliczeniu roku o ¼ dnia wiedzieli już sami Egipcjanie a poprawki tej nie wprowadzili tylko dlatego, że byli narodem niezmiernie konserwatywnym, co tak dosadnie odbiła się również w piśmie Egipcjan. Ze Egipcjanie o pomyśle wiedzieli, świadczy fakt, iż kalendarz egipski przeniesiony w roku 46 prz. Chr. do Rzymu przez Caesara posiadał już rok przestępny, który też do naszych czasów istnieje jako t. zw. kalendarz juliański, będący w użyciu u

Stulecie pisma ślepych.

Blust Ludwika Baille'a, wynalazcy pisma ślepych (1829 r.)

ludów wsch.-europejskich. W 16 wieku papież Grzegorz wprowadził drobne poprawki do kalendarza juliańskiego i tak zmieniony otrzymał nazwę gregoriańskiego. Przeszło 6000 lat dzieli nas od chwili wprowadzenia kalendarza, a dorobek tego faktu polega nie na samej istocie, lecz jest to świadectwo niesłychanie wysokiej kultury ducha ludzkiego w czasach tak bardzo od nas odległych jest dowodem zarazem, że cały szereg pierwiastków kultury duchowej ludów starożytnych do dziś dnia żyje w kulturze naszej, wreszcie trzeba podkreślić, że wspaniały rozwój naszej kultury zawdzięczać możemy w znacznej mierze ludom starożytnym, jako podstawie, na której nasza kultura się rozwinęła

B. K. Rembowski.

Ostatnia zdrada.

Noc była... Wszedł przez okno, była to droga zalegalizowana przez prawowiczą literaturę, dla złodzieja — kochanka i... księżycy. Śmiało więc kochał, był bowiem z powołania złodziejem, kochankiem — mógł zawsze zostać — a nazywał... nazywał Florek Księżyc. Bezsprzecznie potrójne prawo było za nim, no i wspaniała letnia noc. Taka trochę ciemna, bo jego krewniak, ten z góry, miał jakieś tajemne konszachty z gwiazdami i wszedł wlewy chmury, chowając swą pucalową twarz — jak by chciał zamknąć oczy za to, co Florek Księżyc zamierzał zrobić nie chcąc mu przeszkadzać — wołał nie widzieć.

Bardzo politycznie ze strony księżycy, który jak do tej pory znany był ze swej bezprzykładnej w dziejach świata... ciekawości, no i bezczelności. Płórek miał te same wady: był ciekawy, bezczelny, trochę sentymentalny, no i... przedewszystkiem kradł... Były to reszta, atawistyczne cechy jego rodu — rodu Księżyców. Ten z góry, był również zawsze tylko złodziejem, obdziałym słońce z jego światła — i bezczelnie... Pyszniac się onalowym

blaskiem kokietował wszystkie zakochane w nim gwiazdy. Kradł — od milionów... milionów lat i wieków i nie szanował go za to, ani wziętno, była to największa tolerancja, na jaką świat... zdobył i tylko to ją tłumaczy — że księżyc jest wysoko... postawiony, przepaszczam — „zawieszony”, jak mówią poeci i inna brać literacka, która z urzędu była, jest i będzie adwokatem księżycy i zapamiętała broni jego i osłania wszystkie jego łotrystwa.

Nie mógł, tego o sobie powiedzieć Florek Księżyc: ten co chodził zwykłe po ziemi, a nie po niebie. Miał on również różne konszachty z „gwiazdami” z Woli, Czerniakowa, Powiśla, Pragi i innych rogatk, chował się nie w chmurach, ale różnych zaułkach i doniergo stamtąd karząca ręka sprawiedliwości wyciągała. Trudno. Nie był tak wysoko... zawieszony... i musiał ulegać prawu.

Ot właśnie i teraz. Wypuszczono go z „chwilowego wypożyczynku” więc wziął się zaraz do roboty, aby nie jeść darmo „rządowego chleba” — no i nie tracić czasu. W chwili prądu amerykańskizującego „nasze życie, maksyma „czas to pieniądź” była obowiązkiem każdego zdrowo myślącego obywatela.

Miał znatowane parę słów nleciplających... zwłoki i poszedł je zatłwiał

A więc przedewszystkiem, ta cicha willa za rogatkami. „Wypukał” mu towarzyszy wiezienny przez ściany, że robota w sam raz, bo nikogo niema, a służba na dancjari stale chodzi. Trzeba korzystać.

Ciche porozumienie się z kuzynem z góry — i jego tajemne konszachty w chmurach, ułatwiły mu przejście przez wysoki parkan, a w ogrodzie no to już czuł się jak u siebie w domu.

Trochę go odurzył zapach jaśminów i róż, nawet powachał cudną świeżo rozkwitła Marechal de Niel (powtarzam był sentymentalny, jak cały ród... Księżyców) i pomyślał, że jestesmy jednak narodem szalenie niepraktycznym, jeżeli tyle róż i jaśminów, nie zostało zamienione na brzęcząca monetę, choćby — przez nocnych... złodziei kwiatów.

Po małej chwili, pod umiętną ręką fachowca okno się otworzyło, co wywołało ironiczny uśmiech na ustach Księżycy i uwagę:

— Tandeta! Nasze rzemiosło jest jeszcze ciągle w kolebce — i my się mamy odradzać i konkurować z zagranicą — śmieleszne?! — ironizował zaglądając do wnętrza i stawiając nogę na parapacie okna, — trzeba cicho stapać — pomyślał bo teren zupełnie nieznaną a licho, albo jaka stara kwoka nie śpi.

Ciemno było, choć oko wykol tem

bardziej, że krzaki zupełnie zasłaniały okna — trzeba było oświetlić sobie „wnetrze” latarnią. Plama drzwi zabieliła się — lekko nacisnął klamkę — otworzyły się.

Był w salonie — tak przynajmniej mu się zdawało, błysnęło mu bowiem białe ujęcie otwartego fortepianu. Zastanowiło go to, że był otwarty ale zawilnięty dywan i poprzusowane meble wyłumaczyły mu wszystko: panna służąca musiała wprawdzie się „w pas” charlestona z lokajem, a szofer grał na fortepianie, została bowiem rekawica szoferska... lekki zapach benzyny. Szofer jakiś zredukowany inteligent — mógł grać, tylko po co zostawiać rekawicę? Po co zostawiać zaraz swój... podpis.

— To tak jakbym ja zostawił wytrychy — mrucał zwrócony Florek — tandeta — we wszystkich u nas tandeta, brak... fachowości...

Rozmyślania na tak smutny temat przerwał mu kuzynek z góry, skończył bowiem swe konszachty w chmurach i z całą plejadą zarumienionych firtem gwiazd zajrzał do salonu rzucając smugę światła (tego naturalnie — kradzione) dla oświetlenia moździej prac Floreka. — Twierdzenie pesymistów, że nigdzie niema takiej zawiści jak w rodzinie, bywa czasami bezpodstawnym pomysłem

Piękna cera

połącza więcej niż regularne rysy twarzy. Nie każda kobieta może być piękna, ale zato powabną i miłą. Kremu Khasana-Superb nadaje cerze czarujący wygląd.

Użyłszy znikomej ilości tego kremu o pomarańczowym kolorze wystarczy, aby nadać skórze zachwycającą indywidualną różowość.

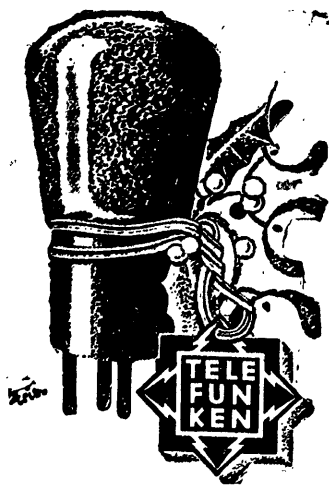
Działanie kremu Khasana-Superb jest analogiczne z działaniem ołowia do warg Khasana-Superb — charakteryzującego odporność na zmiany atmosferyczne, nie ściera się przy pocatunku, usunąć go może tylko woda i mydło.

Dr. H. Albrecht, Frankfurt a. M., Londyn, Gdansk.

KHASANA SUPERB

Pod choinką poczesne miejsce zajmuje:

Lampa Telefunken RE 134

lampa głośnikowa

TELEFUNKEN

NAJSTARSZE DOSWIADCZENIE — NAJNOWOCZESNIEJSZA KONSTRUKCJA

Nowości!

Następujące patentowane nowości sporządziłem na obecny sezon w mojej fabryce:

Skarbenka, automatycznie wyrzucająca pieniądze, w kształcie domku z zamkiem i bez.

Lampka do pokoju dziecięcego, oświetlana zapomocą baterji.

Gra „Połudnynek dla dorosłych”.

Gra „Połudnynek dla dzieci”.

„Zadania i odpowiedzi”, pouczająca gra pneumatyczna dla starszych i młodzieży.

Weksle gumowe, dające się według życzenia przedłużać, z niemieckim i polskim tekstem.

Liezydła z pórnikami w trzech wielkościach.

Liezydła z pórnikami i szablonami cyframi, oraz obracająca się ocyfrowana tablica z danymi.

Zamiłówka z liczydłem i tablicą do amulowania.

Gra w kręgle w koszyku różnej wielkości.

Ruchome zwierzęta drewniane.

Gra „Zgodnij kolor”, po polsku i po niemiecku.

Mechaniczne tańcząca laika „Bubi elerp; na żoładek”.

I wiele innych różnych nowości.

Oprócz zabawek własnego wyrobu polecam po najprzystępniejszych cenach zabawki wszelkiego rodzaju, szkło, porcelane, fajans, kryształ, nakrycia stołowe, kosmetyki, wyroby skórzane i praktyczne artykuły podarunkowe we wszelkim wyborze.

Górnośląska Fabryka Zabawek FRYDERYK FUCHS

Królewska Huta, ul. Wolności 28

Wyroby moje zostały oznaczone na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu, Wystawie w Katowicach i Paryżu.

Handlarze i odsprzedawcy korzystają z cen hurtownych

Wódki czyste

Państwowego Monopolu Spirytusowego

Zwykłe		w butelkach pojemności litra	„Wyborowa”	
mocy 40°	45°		mocy 40°	45°
w sprzed. detal. wraz z butelką			w sprzed. detal. wraz z butelką	
zł 1,45	zł 1,60	0,25	zł 1,65	zł 1,80
zł 2,80	zł 3,05	0,50	zł 3,15	zł 3,50
zł 5,45	zł 6,00	1,00	zł 6,25	zł 6,90

„Luksusowa”

za 0,75 litra zł 7,— w sprzedaży detal. wraz z butelką.

Przy zakupie powołujcie się na ogłoszenia w Polsce Zach.

Najlepszy podarunek gwiazdkowy to książeczka wkładowa Komunalnej Kasy Oszczęd. w Pszczynie

(dawniej Powiatowa Kasa Oszczędności w Pszczynie)

Uczy młodzież oszczędności.
Stwarza zabezpieczenie na wypadek nieszczęścia.
Jest podstawą zamożności i bogactwa.
Uczy pracować i myśleć o przyszłości.

PRAKTYCZNY PODAREK GWIAZDKOWY
 dla pięknej nóżki...
 eleganckie śniegowce

SCHWEIKERT
 DO NABYCIA WSZEDZIE

TOW. AKC. F. W. SCHWEIKERT w ŁODZI

W. FEIWELES, KATOWICE, KOŚCIUSZKI 25

Instytut Stenograficzny
 KATOWICE

wowadzi stałe kursy stenografii, korekpondencji i stenografii na maszynie, Polaca stenografów na posady stałe, stenografów i asystentów biurowych.
 Sekretariat Instytutu Stenograficznego
 ul. Marszałka Piłsudskiego nr. 13 II. r.

Natolekaż i natoleżna

Szkoła szoferska

7. Łazetowicza
 pod zarządem S. Koszturkiewicza
 w Krakowie, Floriańska 74 I. n. tel. 141
 wysyła na żądanie natolekądniejsze piśmienniczo wzięcia i ilustrac. projekt.

DRUKI

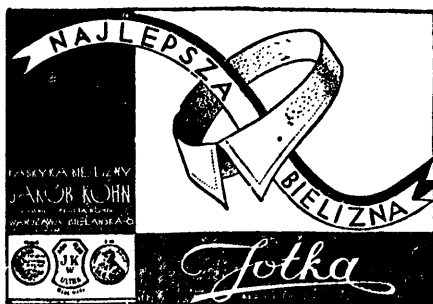
WSZELKIEGO RODZAJU DLA
 URZĘDOW. ORGANIZACJI,
 TOWARZYSTW I PRYWATNEJ
 KLIENTELI DOSTARCZA

DRUKARNIA ŚLASKA
 SPÓŁKA Z OGRAN. ODPOW.
 KATOWICE
 NARÓŻNIK III, BATORFEGO 5
 I ULICY KOŚCIUSZKI NR. 12
 TELEFON NR. 878 I 426.

WODA KOŁONSKA
 POZWÓRNA
 Z ZŁOTA STYWKI

Fornarina
 WARSZAWA

Ofiary kwasu moczowego

URODONAL

LECZY:

Sklerozę nęczyń — Reumatyzm — Artyzm — Nerwobóle — Płasek moczowy — Otyłość.

OCZYSZCZA:

nerki, wątrobę, stawy, rozpuszcza kwas moczowy, wzmacnia odżywienie i spalinia tłuszczów.

Orzeczenia:

Akademia Medycyny
 19 listopada 1908.

Akademia Naukowa
 14 grudnia 1908.

URODONAL CHATELAIN'A

usuwa kwas moczowy z wszędzie: z narządów trawiennych które kwas obciążają z błonek naczyńniczych arterji które przepała z naskórka w którym się gromadzi. jak również z komórek płucnych i tkanek nerwowych. które przesyca.

Stąd też widzimy te wszystkie niezliczone a zbawienne skutki będące rezultatem gruntownego oczyszczenia organizmu.

Dr PETTOUX
 Wydział Medyczny w Motveiller.

Sposób użycia przy każdym flaconie.

Prawdziwe tylko z polskimi i francusk. napisami. Zadaćcie we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

ETABLISSEMENTS CHATELAIN - PARIS

Generalna Reprezentacja Warszawa, Fredry 4, telefon: 73-55, 152-45, 155-59.

W wypadkach gdy lekarz może podejrzewać groźną uremię. atakującą serce lub nerki lub też oba te organy razem niewątpliwie wskazanem jest zastosowanie Urodonalu. Jest to niewątpliwie ochrona którą każdy może stosując tę kurację.

Dr RAYNAUD

lekarz naczelny Szpitali Wojskowych.

Urodonal pobudza działanie nerek, oczyszcza wątrobę i cały organizm uwalniając go od moczanów i od toksyn.

Dr. CABANES

były lekarz Szpitali Avignon.

17
 wielkich
 nagród

Najkorzystniejszy zakup

MEBLI

wszelk. rodzaju tylko w fcie

KAROL CHRUSZCZ

Katowice, ul. Kościuszki 13 - Telef. 1170

Za gotówkę i na raty.

Thagee
 KAMERAWERK
 STEENBERGEN & CO
 DRESDEN - STRIESSEN 890

Wielkie Przedstawicielstwo na Polskę:
 Dom Handlowy Henryk Poltur Warszawa,
 Złota 45 K.

Ignacy Cypres
 KRAKÓW, ul. Szewska L. 13 P. Z.

wysła mandoliny włoskie po 25 do 30 zł skrzypce szkolne ze smyczek. 22 zł. Harm. małe z rejest. 29 zł wiedeńskie 1-ze, dowe 38 zł 2-zędowe 55 zł klarnety 4-klan. 34 zł, 10-klan 45 zł, 12-klan. 59 zł. Niklotowy zegarek słyn. marki Emigna 22 zł. brzytwy po 6 i 10 zł, maszynki do włosów 10 i 14 zł. Wysyłka za sobranem. Cennik ilustrowany zegarków i instrumentów muzycznych darmo i płatnie.

1921 GENTLEMAN 2020

SNIEGOWCE KALOSZE
GENTLEMAN
WYKWININE ELEGANCKIE

Hemoroidy giną
w 5—6 dniach bez lekarstwa i operacji,
55-letnie doświadczenie, mam 53 pod-
ziękowań. — Wysyłam przepisy za 6 zł
i porto 75 gr.
J. Wierzbowski, Nowe-Pomorz,
lekarz szpitalny

Najodpowiedniejszym
podarkiem gwiazdkowym
jest zawsze...

ładna para obuwia

3 zalety naszego obuwia są:
1. elegancje
2. trwałe i
3. tanie

DOM OBUWIA FISCHER
dawniej
„BEKA”
Katowice, ul. Pocztowa 3
Telefon 108

A. Kutzke
Przedsiębiorstwo robót podziemnych
Budowa czołg i kanalizacji

1

Król. Huta, Sobieskiego 12
Telefon 1007.

STAROŚĆ NADCHODZI
a jednak żadne ze związanych z
wiekiem niedomagań nie doku-
cza i nie zagraża także w przy-
szłości. Cud ten, który jest jak-
gdyby przedłużeniem młodości,
daje się urzeczywistnić przez
systematyczne stosowanie

OVOMALTINE'y.

Ten skoncentrowany preparat,
zawierający wszystkie warto-
ściowe substancje odżywcze mle-
ka, jaj, siodu i kakao, jest nad-
zwyczaj łatwostrawny i dlatego
też stanowi znakomitą odżywkę
dla organizmu, którego sprawn-
ność z wiekiem słabnie.

Sprzedaż w aptekach, składach
aptecznych i sklepach spożywczych

Dr. A. WANDER, T. A., BERN
(Szwajcarja)

Próby na żądanie wysyła gra-
tis przedstawiciel na Polskę
L. FAVRE, WARSZAWA
Rymarska 16

Dlaczego kupicie zagranicą?

U mnie można nabyć wszelkie ołone
Aparaty Radiowe
elektr. gramofony, płyty etc.

Zastępstwo akumulatorów
„Varta” ogrzew. i samoch.
po tych samych cenach, zaoszczędzając sobie
dużo zmartwienia i przykrości. Zagranicą kupio-
ny towar nie można już zamienić, albo zostaje
się poszkodowanym oplate celną. Nie należy pro-
ściej kupić aparatu, dopóki nie był wam we wła-
snym mieszkaniu zademonstrowany, celem prze-
konania się o jego dobroci. Wszelkie reperacje
będą fachowo wykonane. Pierwsze szlagiery:
Telefunken 9 W. Telefunken 40 W. Odbiorniki
Loewe Fe. 63. Philips 2515 Philips 2511. Philips
2502 (krótka fala) Heryphon S 4. Jakoteż gło-
śniki, dobrze zaprowadzonych marek stale na
składzie

ELEKTRO-RADIO
Król. Huta Właściciel: B. Spółka Król. Huta
Telefon 1505 ul. Sienkiewicza (Kazimierza) 7 Telefon 1505
naprzeciw winiami „Christal”.

Konfekcję męską, damską i dzieciinną
oraz futra rlelinwe pobyczm woaajwiększy po
nainiższych cenach.

Dom Odzieżowy J. Krell
Katowice, ulica 3 Maja 23 / Tel. 1141

SILVANA
Zegarek
szwajcarski
niedosięgniętej
precyzji!

H. Sedlaczek
Sp. z ogr. odp.

Hurtownia Win, Destylacja i Fabryka Likierów
Istnieje od r. 1786. Tarnowskie Góry Tel. 44 i 509.

Filia: Królewska Huta
poleca swój duży skład win gronowych wszelkich
rodzajów i cenach, wina musujące, wina owoc-
we i musujące owocowe
jak również w własnej destylacji pasowej
fabrykowane

pierwszorzędne likiery i poncze
Wina Wypalanka Mieszana i Wino Wypalanki
Import Rumu, Araku i francuskich Konjaków.

Specjalność:
„Sedlaczka Stary Tarnowicki, Kochanka
i Sedlaczka Gabinet”.

Równocześnie polecamy nasze znane Winiarne
z sprzedając butelkowa

W Tarn. Górach i Król. Hucie
Rynek 1. Tel. 1147 Wolności 35. Tel. 459
Zastępca: Wilhelm Keinfach, Katowice-Zawodzie

Na zimowa pore
polecam po cenach przystępnych: elektr.
poduszki do ogrzewania, kompresy,
opaski ogrzewalne, kapsle elektryczne
świetlne, aparaty inhalacyjne.

Hermann Holzmann
ul. Teatralna 2 Katowice Telefon 810

PROZĘK OBUWOLU OBUWIA DLA DOROSŁYCH
„KOWALSKINA”
USUWA NAJSILNIEJSZE
BOLE GŁOWY

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
„AP. KOWALSKI” WARSZAWA.

**PASTILLES
VALDA**
na GARDŁO.
Sprzedaj w aptekach
i składach aptecznych.

**Chcesz do
Filmu?**
Pisz zaraz, podaj adres, fotografie i zna-
czek na odpowiedź:
„Empefilm” Kraków XL

Dywany

chodniki, firany, kapy narzuty, nakrycia i linoleum
Towary bławatne
jedwabne, wełniane, płócienne i bawełniane. Specjalne angielskie i bielskie materjały męskie.

**Wielki wybór.
Rzetelna obsługa.
Ceny konkurencyjne.**

Urzednikom państwowym dogodnie warunki.

Adolf Szell

**Król. Huta, Woźności 1
Filja Lipiny, Bytomska 13**

Specjalna oferta na gwiazdke

Sypialnie, jadalnie, pokoje meskie, garnitury klubowe, urządzenia kuchenne oraz pojedyncze szafy i łózka poleca najtaniej w wielkim wyborze

Dom Mebli

NOGLINSKI I SKA SPOŁKA Z OGR. POR.

Katowice, M. Piłsudskiego 10.

Niebywale ceny! Raty! Dostawa bezpłatna!

Wyzsza Uczelnia Kroi i Szycia „Władysława”

KATOWICE, ul. Andrzeja 2

Kursa kroju i szycia

Konfekcji damskiej i dziecięcej oraz bielizny damskiej męskiej dziecięcej i dla niemowląt. Każda uczestniczka ma możność wyczerpania się kroju szycia w przeciągu 4 tygodni do 3 miesięcy. W czasie kursu każda szwielka i kroja dla siebie nawet natykwinielniejsze plaszcze. bluzki suknie bielizne itd. W ten sposób korzyści osiągnięte w czasie nauki okrywała drobna opłata.

Wyzsza Uczelnia Kroju i Szycia „Władysława” umożliwia zdobycie wiedzy z zakresu kroju i szycia.

Wszystkie informacje codziennie Wyzsza Uczelnia Kroju i Szycia „Władysława” w wydaniu podrecznik Kroju i Szycia konfekcji damskiej i dziecięcej - wyszły do nabycia

P. T. Oficerowie, Urzednicy Państwowi, Księża

Reklamowa, konkurencyjna sprzedaż bielizny na 4-5 na tygodnie od 1. 12. 29 grudnia Natwaleksa Wytwornia Kilmów

„OSTOJA”

Kraków, Juljusza Lea 5 naprzeciw Parku Krakowskiego.

ZWIĄZEK BANKÓW

w Województwie Śląskiem

Podane do wiadomości P. T. Publiczności, że wszystkie banki Związkowe oraz D-Banki w dniu Wigilii Bożego Narodzenia 24 grudnia 1929 będą zamknięte.

Na wniosek firmy Książęcy Dom Towarowy Max G. oskreuz w Murckach powiat Pszczyzna, o uzyskanie układu zapobiegawczego celem uniknięcia upadłości otwarto postępowanie układowe na mocy uchwały Sądu Grodzkiego w Mikołowie z dnia 18-go grudnia 1929 znak akt III L. 1/29 stosownie do art. 37 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 6. 3. 1928 o zabezpieczeniu upadłości i przedłożeniu terminu odroczenia wypłat do czasu zatwierdzenia układu przez Sąd Grodzki w Mikołowie (Art. 60).

W celu ustalenia listy wierzycieli (art. 40 i 41) wyznaczam niniejszym termin do sprawdzania wierzycielności na czwartek dnia 23 stycznia 1930 roku, godzina 11 przed południem, w Mikołowie, przy ul. Marki nr. 18, II. w Murze niżej wymienionej osoby, i wzywam wszystkich wierzycieli do zgłoszenia i należącego urzędowego potwierdzenia swych wierzycielności najpóźniej w wyżej podanym terminie.

Lista sprawdzonych wierzycielności będzie włożona w Sekretariacie Sądu Grodzkiego w Mikołowie (nr. 16), w czasie od soboty 8 lutego do soboty 15 lutego 1930 w godzinach popołudnia 12-16.

Od daty włożenia listy, osoby zainteresowane mogą zaskazywać w formie siedmiodniowym postanowienie odroczenia sądowego celem do wyłączenia lub odmowy wyłączenia wierzycielności na listę do Sądu Grodzkiego w Mikołowie, który odroczenie nastąpi na podstawie art. 42 i 43.

Do sprzeczności wierzycielności listy ich zatwierdza Sąd Grodzki w Mikołowie.

Wniosek wierzycielności na listę wierzycieli, uprawnia wierzyciela do udziału w ogólnych zebraniach wierzycieli.

Po upływie terminu sprawdzania nie różnił wszakże jak w ciągu następnych 3 miesięcy, na listę będą mogli być włączeni tylko ci wierzyciele, którzy udowodnią, że nie zgłosili swych pretensji w terminach oznaczonych z przyczyn ważnych a od nich niezależnych.

Mikołów, dnia 19 grudnia 1929 Jan Polasek.

Nadzorca Sądowy w sprawach odroczenia wypłat Mikołów, ul. Marki nr. 18, II.

Poszukiwamy od zaraz kilku

szoferów autobusowych

Reflektujemy wyłącznie na kandydatów sumiennych, niekaranych, posiadających prawo prowadzenia autobusów lub kandydatów, młodych przynajmniej 5 lat praktyki zawodowej. W pierwszym rzędzie uwzględniane będą podania szoferów, posiadających poza świadectwem szoferkiem również świadectwo czeladnicze ślusarskie.

Podania nieodpowiadające powyższym warunkom, nie będą rozpatrywane.

Spieszne zgłoszenia skierować należy do Śląskich Linii Autobusowych w Katowicach (Magistrat)

Drzetaq

za wykonanie okien i drzwi dla biurowych domów mieszkalnych przy ul. Wesołowskiej w Katowicach. Patrz krzywką na przetargi w ratuszu przy ul. Pocztowej nr. 2.

Magistrat miasta Katowice.

Przeciw chudości

Przez użycie naszego wspaniałego środka „Pienosan” w krótkim czasie znaczne przybranie w wadze, wzrost ciwności i pełne formy ciała. Również wzmacniający polek dla krwi i nerwów przez lekarzy polecane. 1 pud. zł 6, 3 pud. zł 15. — Dr. Gebhard et Co. Gdańsk Oddz. 28.

Na stół Gwiazdkowy polecamy nasze wyroby

Rok założ. 1914

H. Glücksmann

Najstarsza Fabryka Likierów i Hurt. win ul. Kościuszki 8 KATOWICE ul. Kościuszki 8 Telefon 2318 Restaur. 1732

Elektrownia Okręgowa

w Zaol. Krakowskim, S. A.

poleca przedsiębiorstwom przemysłowym bardzo dogodnie terenowo położone w pobliżu torów kolejowych obfitujące w wodę, na obszarze obecnie zelektryfikowanego przez siebie powiatu Pszczyńskiego Województwa Śląskiego

Informacyj udziela bezpłatnie Dyrekcja Elektrowni poczta Trzebinia 2, telefon Trzebinia 25

Bank Spółdzielczy

Spółdzielnia zap. z nieogr. odp.

w Mysłowicach, ul. Powstańców 15

(naprzeciw Dworca Kolejowego) Telefon nr. 54.

Zalatiwia wszelkie czynności bankowe

a mianowicie: Otwiera rachunki bieżące i cze owe, udziela pożyczek członkom i ich rodzinom w run cach. Dyskontuje weksle rachunki, listy prz. wozowe, za minimalną opłata. Uskuteczna przekaży w kraju i zagranicą. Przyjmuje wkłady os. cieżkie owe — w złotych i dol. ameryk. — Godziny kasowe w tygodniu 8 1/2, 15-eł.

Pierwszorządny Zakład Małarski

FLORJANA WIECZORKA

Katowice, ul. ca Marjańska Nr. 33

wykonuje wszelkie prace w zakresie malarsstwa uchodzące wedle najnowszych wzorów malarstwa polskiego i zagranicznego, wedle szablonów oraz ręcznie, natryskowe i t. d., wykonanie prac obejmujące malowanie lokali rozrywkowych, saloonów, pokoi i t. d., zadowolony nawet wymagania na większych estetów, o czym świadczą liczne podziękowania wybitnych osób :: :: :: reprezentantów i t. d. :: :: ::

Ceny niskie konkurencyjne! Wykon. pierwszorządne!

Oglašzajcie się tylko w „Polsce Zachodniej”

Największy Dom Konfekcji męskiej :: Fabryczny Skład **„WUEFKA” KATOWICE** 3. Maja 16, tel. 3070

Sprzedaję gwiazdkowo!
Polecamy w wielkim wyborze:

WFK

Patki jesienne i zimowe, futra do najwyższych gatunków, kurki sukienne i skórzane, ubrania męskie sportowe, wiatrowe i wierzchołowe oraz wszelkie konfekcje dziecięce.
Wygatany wybór ostatnich nowości mody męskiej!
Przyjmujemy obatalunki na misrową robotę. Wykonanie pierwszorządne i szybko w własnych warsztatach.
Ceny stałe fabryczne :: Wysytka na prowincję na koszt firmy

Najtańsze źródło zakupu.

zapraszamy do obejrzenia naszych wystaw.

Najstarszy skład futer

w Zagłębiu

W. B. FISZEL,

obecnie

Bernard

Rosenbaum

Sosnowiec

Dębliska 5. Telefon Nr. 5-47

FUTRA

Rok zał. 1884

Polecamy
Futra damskie i męskie
w wielkim wyborze.
Wykonanie wykwintne.
Bardzo dogodne warunki.

Ceny stałe!

Felzytyn i Trocal?

Na Gwiazdkę

polecam mój bogato zaopatrzony skład w modne damskie torebki skórzane, teki, portfele, portmonetki, różne grzebienie, przybory do toalety, faki, serwis do kawy, herbaty, kielichy i piwa, towary galanterijne kryzły, lusterka, towary stalowe, zabawki, gry i różne mydła, perfumy, laski i inne

praktyczne przybory po bardzo niskich cenach

Dom towarowy J. Pollak

Katowice, ul. 3-go Maja 34.

„SILESIA” właśc.

Maks Kluczka
Katowice, ul. Pocztowa 2-4

Pierwszorządny warsztat reparacji obuwia

z elektrycznym napędem.
Własne zakłady wulkanizacji (mucha śniegowców i kaloszy). Zelowanie obuwia z gumowymi pończoskami w oryginalnym wykonaniu.
Ceny przystępne.

Fr. Rozkosz

Zakład Pogrzebowy
Katowice, ulica Niekolowska 10

Wytwórnia mebli wszelkiego rodzaju pojedyncze jak i kompl. urządzenia. Wykonanie według życzenia.

Zawoną tajemnicą

Jest już dawno pośród inteligentnych gospodyń domu... że za niektóre środki do prania, krzykliwe reklamowane wielkim nakładem kosztów, żąda się cen, które nie stoja w żadnym stosunku do rzeczywistej wartości danego wyrobu. Paczka takiego środka do prania o wadze 225 gr. zawiera przeważnie 70 gr. mydła i 155 gr. sody — jaką materiałną wartość danego przedmiotu przedstawia, każda z gospodyń domu sama wyrachować potrafi. W każdym razie nie 1 złoty lub więcej nawet, jak to często żądają. Najtańszy środek do prania i mycia, tak w cenie jak i w użyciu, jest mydło „Kollontay z prałką” (aromatyczne i zawierające silcezynne), a zamoczywszy w dodatku białinę przedtem w „Kollontay” sode do „bielenia”, otrzymuje się najlepszą, najtańszą i najbardziej czyszcząca metodę prania białiny. W każdym solidnym sklepie, gdzie się prowadzi tylko najlepsze towary, można otrzymać mydło „Kollontay”. Wypórbujcie „Kollontay” sode do bielenia” i proszek „Boraxil”!

Mydło Kollontay

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927 r.
jedyny Wytwórca: FvK A Kollontay — Fahr chem Katowice-Brunów.

Zegarki męskie od zł 10,-
Damskie zegarki na rękę od zł 18,-
Złote pierścionki od zł 9,-
Złote obrączki ślubne para od zł 22,-

Praktyczne podarunki na gwiazdkę w wielkim wyborze
Medale brązowe, kelczyki, popierośniki, spinaki do mank.

Polecam praktyczne **PODARKI GWIAZDKOWE** po niskich cenach

Gramofony, płyty krajowej i zagranicznej marki.
Ebeco, Elektrola His-Masters, Voce Parlophony, Columbia, Odeon, Syrena.
Orygin. ameryk. maszyny do pisania „Underwood”
Maszyny do szycia - Rowery, Instrumenta muzyczne w olbrzymim wyborze.

„EBECO” Katowice, ulica 3 Maja 34
Król. Muta, ul. Wolności 22
W. Strzałkowski, Rielsko, Zamkowa 2

CHOROZY na P

Tysiące już wyleczonych
Zeządajcia natychmiast książki, omawiającej moją **Nową sztukę odżywania** która już wielu uratowała. Może być stosowana przy zwykłym trybie życia i przyczynia się do szybkiego zwalczania choroby nocne poty i kaszel znikają, waga ciała zwiększa się i stopniowy proces wapienia uleczają chorobę.

Powagi
na polu wiedzy lekarskiej potwierdzają skuteczność mojej metody i chętnie ją stosują. Im wcześniej rozpoczyna się stosowanie mojego sposobu odżywiania tem wyniki są lepsze

Zupełnie darmo
otrzymacie moją książkę, w której zawarte sa wiadomości naukowe. Ponieważ mój nakładca wysyła gratis tylko **10.000 egzemplarzy**, przeto napiszcie natychmiast abyście się stali również szczęśliwymi odbiorcami.

Georg Fulgner Berlin-Neukölln
Ringbahnstrasse 24. Oddział 618.

Najlepsza Okazja Zakupów Gwiazdkowych
u firmy
Karol Cieśliński
w Królewskiej Hucie, ul. Wolności 3/5. Tel. 1093.

Zabawki Dziecinne
Porcelana, szkło, fajanse, wyroby i galanteria skórzana, walizy, necessary i manicure, kryształ, krajowe i zagran. torebki damskie najnowsze modele, nakrycia stolowe alpakowe i platerowane, galanteria niklowa, musiełna i srebrzona.
Dział II.
Naczynia emalowane, aluminiowe i kandenne. Artykuły kuchenne, umywalnie biurowe, laska metalowe i polowe składane pokolorowe i kucienne. Okucia budowl. i narzędzia wszelkiego rodzaju.

Oferujemy w wielkim wyborze

Płaszczki damskie, dla dziewcząt i dziecięce, Futra, Palta i ubrania męskie, chłopięce i dziecinne

Wielki wybór w towar. wełnianych i bawełnianych

Urzednikom państwowym sprzedajemy towary na dogodnych warunkach spłaty

Polskie Wyroby Tekstylne

Józef Szottka Ska
Katowice, ul. 3 Maja 19, telef. 31-40

Najlepsza ochrona przeciw zimnu i wilgoci

Szczyt elegancji

Del-ka

Do nabycia w wszystkich sklepach i zastępnicach

Gabardynowe Dżiennne beige i czarne **12⁹⁰**
Dziennące do Zł. 16⁹⁰

Trykotowe czarne **15⁵⁰**
Cafe z gumy Zł. 20⁻

Gabardynowe beige i czarne **18⁻**
Męskie sukienne Zł. 20⁻

36⁹⁰ beige i czarne

Polecamy w wielkim wyborze dywany, chodniki, firanki, story, brokaty, kołdry puchowe, koce dopodróży, oraz wszelkie artykuły dekorac.

Józef Szottka i S-ka
Katowice, 3 Maja 19. Tel. 3140

Zabawki, ozdoby choinkowe, kasetki, perfumy, wody Kolońskie mydła toaletowe, także farby i lakiery

kupisz zawsze najkorzystniej u

KOBYŁKI,

w ŚWIĘTOCŁOWICACH, Wolności 25.
I we filii
w W. Hajdukach,
Krakowska 116.

ADOLF LEOPOLD

Fabryka stempli :: Zakład rytowniczy
KATOWICE, ul. Kościuszki 9

Nr. telef 21-53 Nr. telef. 21-53

Wykonuje stemple kauczukowe i metalowe, stemple do floczenia, numery, datowniki metalowe i kauczukowe, sztyldy mosiężne i emalowane, stemple miedziane do wypalania oraz wszelkie prace w zakresie grawerstwa i stemplarni wchodzące.

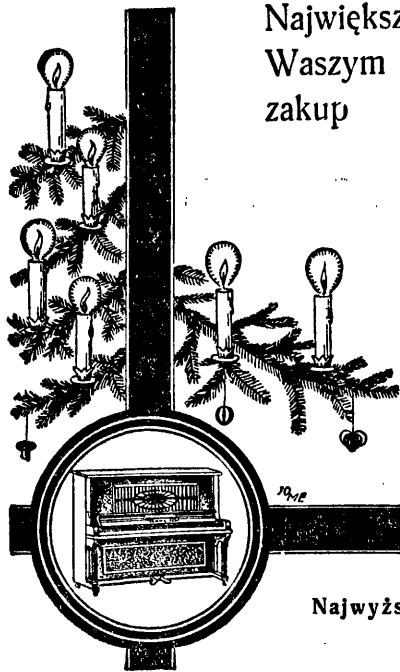
Największą niespodziankę gwiazdkową Waszym dzieciom zrobić możecie przez zakup

PIANINA

B. SOMMERFELDA

NAJWIĘKSZEJ FABRYKI PIANIN W POLSCE
BYDGOSZCZ, ODDZ. w KATOWICACH, UL. KOŚCIUSZKI 16, TEL. 28-98

Do dobrego wychowania dzieci należy obecnie gra na fortepianie. Proszę zażądać ofert. Przez dogodny warunki spłaty umożliwiam kupno nawet mniej zamożnym.

Najwyższe odznaczenia w kraju i zagranicą.

Już Jutro

t. j. dnia 23 grudnia r. b. odbędzie się ciągnięcie 15-tej Państwowej Loterii na Cele Dobroczynne.

Główna wygrana zł 30.000,- oraz 6.000 wygranych po zł. 15.000, 5.000 i t. d. na ogólną sumę zł. 188.000.

Skarb Państwa gwarantuje wypłatę wygranych bez potrąceń

W przedostatniej loterii na cele dobroczynne padła u nas wygrana:

zł. 15.000 na Nr. 36339.

UWAGA!!!

Losy można nabyć jeszcze dnia 23-go do godziny 6-tej wieczór.

Cały los kosztuje tylko zł. 8, połówka zł. 4.

Kolektura Polskiej Państwowej Loterii Klasowej.

W. KAFTAL i SKA

Katowice, ul. Św. Jana Nr. 16.
Oddziały: Król. Huta, Wolności 26.
Bielsko, Wzgórze 21.

Pop'eraj przemysł krajowy

Na gwiazdkę

najodpowiedniejszym podarunkiem jest powyższa maszyna poczosznicza

„Rekord”

która powinna zająć na stole wigilijnym należne jej miejsce, jako radosny zwiastun pewnego i stalego źródła zarobku. Każdy pracujący na maszynie poczoszniczej „REKORD” zarabia 200 do 300 zł. miesięcznie. Wyrobiony na tej maszynie towar skupujemy i dostarczamy surowca. 8-letnia gwarancja. Udostępniona maszyna poczosznicza „REKORD” z 2-ma wynalazkami, opatentowana w Warszawie, kosztuje tylko zł. 500. Bliszych informacji udzielamy bezpłatnie. Maszynę „REKORD” można nabyć tylko w Król. Hucie: K. Glowacki, przy ul. Sobieskiego 14.

LABORATORIUM

WAWEL
WL. JÓZEF PISSAREK
KATOWICE - BOGUCICE

PAROWA FABRYKA WÓDEK, LIKIERÓW I ESENCJI - SPECJALNOŚĆ: ŚLĄSKI CZYSTY I AFRYKAŃSKI

Poleca swoje pierwszorzędne likiery, jak:

Amarantino, Afrykaner, Wawel-Superior i Boonekamp.

Wina gronowe wszelkich gatunków oraz koniaki i wódki.

**Skład fabryczny: Katowice, ulica Kochanowskiego 12.
Katowice II, Krakowska 88.**

DESTYLARNIA

Koniac francuski

jak również i krajowy winiak po różnych cenach korzystnie u firmy L. BORINSKI

„SLAZAK”

Władysław Wierzbowski

Nowe Nakruki, Szymb „Plasty” Telefon Król. Huta 3-15.

Dostarcza: nendzie, szcztolki włosienne, fibrowe, stalowe, liny koponpe, płótina i papiery karborundowe oraz szmerglowe itp. artykuły.

Najładniejszym podarunkiem gwiazdkowym jest dobry zegarek

E. SACHWEH i SKA Król. Huta, Jagiellońska 1.

Gramofony (Elektra, Parlophon, Columbia) Płyty największy wybór. Na instrumenta 10% rabatu. Drogodnie małe raty. „GEMA” Dom Muzyczny Katowice, ul. 3-go Maja 19

Pamiętaj! że tysiące czytelników „Polski Zachodniej” posiadają już nasze dobre zegarki po cenie 4,67 (zamiast 25 zł.) Na istowne zamówienie wysyłamy pocztą plaski zegarek z dzwinka, wyregulowany do minuty z 10-letnią gwarancją; lepszy gat. 5,25, 2 szkl. 10,35; 4 szkl. 20,50; lepszy gat. 6,50 i 7,50 i 9,50; zegarek ze świecącym cyferblatem 8,50 i 10,50 z nowego franc. złota 9,95, 12—14,50, kryty Anker 14,75, 17—19—23—28—33, znaczki marki „A. Moser” z dwuletnią gwarancją 17,35, 18,75, 22—25—30; zegarek z nowego franc. złota 24,50, 28,50. — Na ręce meński lub damski: 9,31, 12—14—25, ze szw. czym cyferblatem 17,75, 18—23—30; łańcuszek z m’ciaci złota 1,50, 2,50, 4—5—7; kieszka przesyłki placu kupuńcy. Dewizki od 7 zł., adresować Skład Zegarków „KOMFROJA” Warszawa, ul. Dzielna 45, P. 7.

Nie zapomnij!

Zanim kupisz meble...

Nasz system umożliwi Panu zakupić wprost we fabryce wyklucając nabywanie z drugiej ręki Rok założ. 1860 Rok założ. 1860

Fabryka Mebli S. Manne

Kraków - Łąglewniki Biuro sprzedaży: Kraków, Szpitalna 6. - Telefon 4074

Oferuje: kompletne urządzenia meśskie i willi etc. Syplaine, Jadelnie, gabiny, pokoje paniełskie, salony i urządzenia do przedpokoju. Holromms, w na bogatszym wyborze i najnowszym kreacjach. Gwarantowana pierwszorzędna jakość. Zanytan'a p'iemne zatwamy odwrotnie. Dogodne warunki.

Wizytowanie królowsko do Krakowa z Katowic

74, 91, 104, 138, 151, 161

Nie zapomnij!

Nie zapomnij!

Pokój z kuchnią do wynajęcia przy stacji kolejowej. Warunek za dłuższy czas komornie z sobą bezczynności w o. Złoto. do Adm. strażnicy Pol. Zachodni, nr. 5749.

Wielkie stylowe i cwarancja. Kilmy dwuwany na doświadczenia i unach koleca i ma Franc szk lat czw. Kraków i Straszewsk ex 2

Skrzydło koncertowe czarne marki Blüthner, tano do sprzedania lub zamiany na fortepian. Król. Huta (Gmazalna 19 nar w rawn

Wielna - bawelna - sztuczny lech - osnowa wszelkie wanki koloru dla pracowni trykotarskich. Skac kich i Tmkarskich oraz robot rezy wach Hurt - Detal fa Wielna” Czesochowa skrzyżnóczowa 33 Aleja 52.

Młodzieniec lat 17 poszukuje iabiejokwek posady biurowej, ukonczył kursa stenografii, korespondencji pisana na maszynie e, beżły w rachunkach kup ek ch oraz kxowocę pod dyktando włoski e, amerykański e. Oferty kierować do Adm. stracji „Polsk. Zachodni” pod Nr. 5671

U nieważniem księżeczka wojskowa wystawiona przez P. K. U Kró Huta na nazw skarłarota Augusty

U nieważniem zgubiona księżeczka wojskowa na nazw skł. Bick Józef Król. Huta u. Byłomska 64

U nieważniem zgubiony paszport, wystawiony przez Dyrekcję Polici w Katowicach. Znalazce proszę o zwrot do Henryk Rosencwieg Katowice, ul. Poprzczeni 15.

Prózy onkó mógł wiecie z osobn weście m poszukie młode bezdzietne małżeństwo Złotosienna pod Prózny onkó do Adm. „Polsk. Zachodni”

Dwa pokoje die celów biurowych od 1. 1. 1930 r. z użyciem telefonu, w centrum miasta do wynajęcia. Reflektanci zechca zgłosić się w Firmie Słaski Lloyd Katowicka 5, I. p.

Rabka wille 10-pokłowa, pietraowa, murowana, suteryny, pianice, orbió owocno- wycy okolo mora, sprzedaja „Informator” Rabka.

Jako podarunek świąteczny FUTRA! Najtaniej FUTRA!

i najsolidniej kupuje się futra damskie i męskie w firmie

J. MILNER

KATOWICE / MIELECKIE 2 / TEL. 32-97 PIERWSZORZ. SKŁAD FUTER I ZAKŁAD KUSIENIERSKI

Ceny bardzo przystępne! Dogodne warunki Dla P. P. Urzędnik. specj. rabaty i dogodne warunki spłaty bez doliczania procentów.

Korzystny zakup na gwiazdke Skład specjalny

wytownych win „Kierów i spirytual”. — Skład najwyborniejszych win jak: Reńskie, Mosel, Bordeaux — oraz najlepszych win węgierskich i tokajskich. — Największy wybór wytownych koniaków francuskich we wszystkich cenach. — Królowskie i zagraniczne likiery i spirytualie. — Największy wybór koniaków Se'malenberg — Odańsk-Katowice. Proszę uważać na moje okna wystawowe.

Henryk Hartman Katowice

3-go Maja nr. 2. Tel. 1377.

Walne posady, Posadzki, Korespondent polsko - n.emeck, Sprzedaje, Grzyby, Bacznosci, Parcelo, Foto-Akty

Uzdrowska, Zakopane, Pensjonat „Obrotowka”, Pensjonat „Eden”, Pensjonat „Matura”, Zakopane, Gluchota, Ucieczka, Wynałazek „Eufonia”, Instytut „Matura”, Zakopane, Miód, Poranek

FUTRA

Jamskie i mekie na bardzo dogodnych warunkach poleca Parafia Oratornia Inter J. Bratca i A. Singera - Katowice ul. Poprzczeni nr. 10 I. p. - Tel. 5-14.

Poszukuje aserżawce pensjonatu w przepięknej okolicy Beskidów Zachod. w Szczryku. P'semne oferty do Adm. nr. 5746.

Filmowe dzieła w Krakowie Cwki obrazów „Legenda Wawelna”, „Sielanka plant Krakowskich”, „A wronka milna” (d) nakręca wytwórnia kinematograficzna „H.B.Film” z Warszawy pod dyktando Złotosienna H. B. Kozła Piekne napisy panowie artyści szkoleni i szkoleni potrzebni? Złotosienna. Informacja znacząca na odpw ed: EMPPFIM Kraków X!

Gluchota ucieczka, Wynałazek „Eufonia” za demostrowany specjalistom Usuwaj przetypony słuch, szum i ckanie uszów. Liczne podz'ekowania. Znaczące bezpłatne porady pacjenci broszury. Adres „Eufonia” Liszki, Kraków

Maszynowa do pianina rachowana iachowa solidnie naprawa Remont za kład mechaniczny Katowice ul. Dabrowski ex 9 tamże używane maszyny do pianina okazuje

Instytut „Matura” Kraków, Karmelicka 35. G mazium, Sem nr. 100. Język obcy. Skrócona służba wojskowa. Eksterni. Uczucie się w domu przez korespondencje nazwa metoda lekcyjna. Próbie lekcyjne na 8 dni p'se nadesłania zł. 350. W niedługim czasie okaże się na półkach księgarskich powieść z Górnoślaska

Miód czysto i pszczelny, wysyłamy pocztą za złaczeniem 5 kg. 19 zł. 10 kg — 37 zł. Karol Woź Brzeźany wojew. Tarnopolskie.

Zakopane. — Do Biąlego Tel 499. Willa nowa, mrowiana, najpiękniejsza z dziełca. urzaczienie nowoczesne centralne ogrzewanie, woda ciepła, z mna, łazienka, radio, pianino. Kuchnia doskonała. ceny przystępne. W Wielkich Katowicach jest dobre zarobowstwo

Stenografii polskiej: biurowe, parlamentarne, nie ciężki e uwucza listowny zamiast niewygodnej i niebezpiecznej kłopotliwej stenografii. Warszawa, Krucza 26